

**BOGO
LJUB
CERKVEN LIST
ZA SLOVENCE**

Izhaja začetkom vsa-
:: kega mesca ::
Tiska Katol. Tiskarna
:: v Ljubljani ::

Stane:
za celo leto K 2.—; za
Nemčijo K 2.50; za Ame-
riko in vse ostale zuna-
:: nje kraje K 3.— ::

Spisi in dopisi se po-
: šiljajo uredništvu, :
naročnina in darovi
pa upravništvu „Bo-
goljuba“ v Ljubljani

Spisi se morajo poslati
do 10., dopisi do 15. prej-
:: šnjega mesca ::

Koledar za september 1916.

Namen apostolstva molitve, določen od sv. Očeta:

Katoliška mladeniška društva.

Dnevi	Godovi	Posebni nameni moji ve za vsak dan so vsi važni dogodki, potrebe in stiske, ki bi se pripetile	Češčenje presv. Rešnj. Telesa		
			tjublj. škol.	avanti. škol.	
1 2	Petek Sobota	Egid opat Štefan kralj	Ugodno vreme, srečen konec vojne Katoliška Cerkev na Ogrskem	Besnica Sv. Jakob, Lj.	Sv. Florijan Zetale
3 4 5 6 7 8 9	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	Evfemija Rozalija Lavrencij jus. Pelagij Bonislava Rojst. Bl. D. M. Peter Klaver	Starši in vzgojitelji otrok Domače pobožnosti Sotrudniki Bogoljuba Zedinjenje razkol, in krivovercev Skriti odpadniki od sv. Cerkve Marijine družbe Zamorci	Čermošnice Slavine Vreme Kranjska gora Mokronog Cerknica Homec	Sv. Rok v P. Stoprce Vuzenica Trbovlje Ribnica
10 11 12 13 14 15 16	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	Nikolaj Tol. Prot in Hijac. Ime Marijino Notburga Poviš. križa 7 žal. Bl. D. M. Ljudmila	Bogoslovci in bogoslovske vede Stanovitnost v dobrem Ponižanje sovražnikov sv. Cerkve Hlapci in dekle Češčenje znamenja sv. križa Vsi častivci Bl. D. Marije Mir in soglasje v kršč. družinah	Polšnik Primskovo Lašče Boštanj Križevo p. K. Šmarje Polhovgradec	Sv. Anton P. Vuhred Sv. Primož Zavrč Sv. Barbara Leskovéc
17 18 19 20 21 22 23	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	Rana sv. Fr. Jožef Kuprt. Januarij Evstahij Matevž ap. Mavricij Lin papež	Redovi sv. Frančiška Voljno prenašanje križev in težav Spozn. sleparij in pravih čudežev Zaupanje v previdnost božjo Poklic božji v duh. in red. stan Vojaki in orožniki, voj. dušni past. Sv. Oče in kat. Cerkev na Laškem	Št. Lambert Sv. Planina Križ p. Tržiču Svibno Brunsica Hrastije Koprivnik	Sv. Trojica Sv. Vid p. P. Skale Sv. Martin Sv. Janž St. Ilj
24 25 26 27 28 29 30	Nedelja Poned. Torek Sreda Četrtek Petek Sobota	B. D. M. r. uj. Kleofa Justina Koz. in Dam. Vaclav Mihael ndgl. Hieronim	Ujeti vojaki in naši begunci Misijski med neverniki Pohujšljivci in pohujšani Naši zdravniki in bolniki (ranjenci) Čehi Zmaga sv. Cerkve Bratje Hrvatje, vsi v sept. umrli	Repnje red. Vinica Bevke Krka Zatična Poljane Trzin	Sv. Mihael Gor. Ponikva. Bele vode Sv. Križ Zavodnje Laško

Odpustki

za mesec september 1916.

1. Petek, prvi v mesecu. Popolni odpustek: a) vsem vernikom, ki prejmejo sv. zakramente (spravno sv. obhajilo), nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca Jezusovega in molijo po namenu sv. očeta; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega; c) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa v bratovski cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v farni cerkvi.

2. Sobota, prva v mesecu. Popolni odpustek vsem vernikom, ki prejmejo svete zakramente, opravijo kake pobožne vaje na čast brezmadežni Materi božji, da nekoliko zadoste za razžaljenja, storjena Materi božji, in molijo po namenu sv. očeta.

3. Nedelja, prva v mesecu. Udom rožnovenske bratovščine trije popolni odpustki: 1. če v bratovski kapeli molijo po namenu sv.

očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v bratovski cerkvi nekaj časa molijo pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom. — Popolni odpustek: a) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega.

4. Ponedeljek. Sv. Roza Viterb. ska. Popolni odpustek tretjerednikom v redovni cerkvi; kjer te ni, pa v farni.

7. Četrtek, prvi v mesecu. Popolni odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor 1. dan.

8. Petek. Rojstvo Marije Device. Popolni odpustek: a) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor 1. dan; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega v bratovski cerkvi; spovednik more mesto obiska v bratovski cerkvi določiti drugo dobro delo; c) udom bratovščine naše ljube Gospe v bratovski cerkvi; d) udom rožnovenske bratovščine v katerikoli cerkvi; e) udom bratovščine preč. Srca Marijinega; f) onim, ki nosijo beli,

Rešimo, kar največ moremo!

Vpeljajte in vpisujte se v bratovščino za umirajoče!

Odkar traja vojska, vam »Bogoljub« kliče: Molite za umirajoče! Pa tudi ne vemo, kaj bi bilo v tem času velikega umiranja treba nujnejše priporočati. Moliti za mir, moliti za zmago, to je kajpada nujno potrebno; in to tudi delamo. Toda ravno tako nujno je moliti še za nekaj drugega; za tiste neštete, ki jih iz vojske nikoli več nazaj ne bo; in na to predradi pozabljam.

Mi smo zelo površni in kratkih misli. Brigamo se za vojsko jako veliko — kar je sicer razumljivo in naravno — beremo časnike, študiramo karte, zasledujemo z največjo natančnostjo, kje so naši sovražniki in kje mi. Vse prav in deloma tudi potrebno. Toda pri tem ostajamo vedno le na površini, vprašujemo le, kaj se godi v rhu z e m l j e; kaj se pa medtem vrši — recimo — p o d z e m l j o, na onem svetu, v večnosti, to nam napravlja bolj malo skrbi. Ko bi medtem, ko beremo dan na dan časnike od prve do zadnje črke z veliko natančnostjo, zmolili en očenaš za tiste, ki so v vojski padli, in enega za tiste, ki še bodo padli, bi več koristili... Kakor vse na svetu, moramo tudi vojsko gledati ne samó v luči tega sveta, marveč v l u č i v e č n o s t i . . .

Vojska je čas velikega umiranja. Pa ne samó vojska. Vsak dan umrè 140.000 (stoštirideset tisoč) ljudi; vsako uro 5800; vsako minuto 97; vsako sekundo več kot eden. Velikanski proces se vrši dan za

dnem in uro za uro med tem in onim svetom; proces, ki je važnejši kakor vse, kar se na svetu godi. Ali kaj mislimo na to? Medtem ko se mi tukaj ženemo in prepiramo za malenkosti, ko se brezskrbno sprehajamo, zabavamo, smejemo... ali se kdaj spomnimo, kaj velikega se godi v tem trenutku na pragu med svetom in večnostjo?... Duše, s smrtjo učlovečenega Boga odkupljene, gredo trumoma v večno življenje ali v — pogubljenje... Morebiti so mnoge na vagi, na ostrini noža — kakor pravimo, — morebiti se utegnejo še zadnji trenotek presukati in prevagati ali na desno ali na levo... Ali bi ne mogli mi pri tej usodni odločitvi vmes skočiti in pomagati?... Morda kateri pomoremo, da se prevaga na desno?... Morebiti celo mnogim?...

Oh, kako potrebno je moliti za umirajoče! Duše v vicah so revice, veliko trpè; treba je zanje moliti. A te duše so vendar na varnem; ne more jim več spodleteti. Nebesa so njihova, če ne prej, pa pozneje. — Ali duše, ki so še tostran vrat večnosti!... V koliki nevarnosti so! Kako potrebne so vse naše brige, skrbi, pomoči!

Za duše v vicah molimo precej, dasi še vedno premalo. Na duše umirajočih pa skoro popolnoma pozabljam! — Za vse pobožnosti in potrebe imamo bratovščine; za rešitev umirajočih je ne poznamo. In vendar kako potrebna bi bila organizirana armada molilcev za umira-

joče; družba prostovoljnih gasilcev, reševalno društvo, ki bi si vzelo za nalogo, reševati duše iz ognja ne le vic, ampak tudi — pekla ...

Taka bratovščina je bila — šele zdaj smo izvedeli — ustanovljena pred nekaj leti v Rimu pri cerkvi sv. Jožefa; cerkvi, ki je bila sezidana ob zlati maši Pija X. Pri nas nam je bila ta bratovščina popolnoma neznana. Če kdaj, je zdaj v teku tega velikega umiranja, te svetovne vojske — katere konec se še vedno ne vidi — primeren čas, da se s to bratovščino seznanimo, da jo vpeljemo in se vanjo vpišemo ter po njenih namenih molimo in duše rešujemo.

Bratovščina za umirajoče ima tale

Pravila:

1. Namen bratovščine.

Namen bratovščine je: skrbeti za zveličanje umirajočih. Nje udje molijo in delajo dan za dnem za to, da se rešijo duše, ki se imajo ločiti s sveta.

Posebe molijo še na té-le namene:

a) da bi se vsi verni kristjani kar najbolje mogoče pripravili na smrt; b) da bi Bog umirajočim celega sveta, tudi drugovercem, podelil milost popolnega kesanja; c) da bi onih, ki niso v milosti božji, ne klical nenadoma s sveta; č) da bi si trpeči in stiskani ne končavali siloma življenja.

2. Sedež bratovščine.

Bratovščina se lahko ustanovi pri vsaki cerkvi ali javni kapeli, pri kateri deluje kak duhovnik. Kjer pa ni kanonično ustanovljena, sme zapisovati ude vsak duhovnik in vsak vernik, samó da vsako leto mesca julija pošlje imena sprejetih vodniku kake kanonično ustanovljene bratovščine, da jih ta vpiše v bratovsko knjigo.

3. Udje bratovščine.

Ud bratovščine postane lahko vsak verni kristjan.

Vsak ud dobi pri sprejemu podobo križanega Zveličarja z nadpisom »Še danes boš z menoj v raju« in podpisom »Tebe torej prosimo, pridi na pomoč svojim služab-

nikom, katere si odrešil s svojo drago krvjo!« Na sprejemnici naj so tiskana tudi pravila bratovščine in (z odpustkom 100 dni vsakokrat obdarjena) molitev za umirajoče:

»O premili Jezus, ljubitelj duš, rotim te pri smrtnih stiskah tvojega presvetege Srca in pri bolečinah tvoje brezmadežne Matere, operi v svoji krvi grešnike celega sveta, ki so zdajle v smrtnem boju in bodo danes umrli. — Srce Jezusovo, ki si samo prestalo smrtne bridkosti, usmili se umirajočih!«

4. Dolžnosti in pobožne vaje udov.

Udje molijo vsak dan vsaj enkrat molitev »O premili Jezus...«, ali če tega ne znajo, vsak dan vsaj eno češčenamarijo za umirajoče. Ena teh dveh molitev je družbina dolžnost, vendar tako, da ne veže pod grehom.

Razen tega pa se udom priporoča:

a) Da se večkrat spominjajo, koliko ljudi vsak dan in vsak trenotek leži v smrtnem boju. Zato naj večkrat prosijo in zdihujejo zanje k umirajočemu Zveličarju. Za to so najpripravnejši zdihljaji: »Srce Jezusovo, usmili se umirajočih!« ali »Tebe torej prosimo, pridi na pomoč svojim služabnikom, katere si odrešil s svojo drago krvjo!« Kličejo naj na pomoč tudi žalostno Mater božjo, sv. Jožefa in druge svetnike. Prav posebno naj pa časte sv. Dima, desnega razbojnika na križu, ki je po milosti umirajočega Zveličarja rešil svojo dušo v zadnjih trenotkih življenja.

b) Priporoča se, naj molijo molitev »O premili Jezus...« ne le enkrat ampak trikrat na dan, za kar je obljubljen enkrat na mesec popolni odpustek; ali če tega ne znajo, večkrat na dan kako češčenamarijo; ali naj pri vsakem udarcu ure vzdihnejo »Srce Jezusovo, usmili se umirajočih!« Če ponoči spati ne morejo, naj se obrnejo k Bogu za pomoč umirajočim!

c) Razen tega se jim priporoča, da za umirajoče radi darujejo sv. maše in sv. obhajila; molijo križev pot, rožni venec in

druge molitve, ali pri teh molitvah vsaj mislijo tudi na one, ki so v smrtni nevarnosti in smrtne boju. Posebno naj to storé ob petkih ob treh popoldne pri spominu na Jezusovo smrt. — Obilne odpustke, ki jih pri tem dobe, naj obrnejo vse za duše v vicah, da te ne bodo na škodi zaradi molitev za umirajoče ampak le na dobičku.

d) Dalje naj darujejo Bogu za umirajoče tudi vsa svoja dela in težave. Morebiti si naložé zanje kako prostovoljno pokoro ali dajo kako miloščino, ali imajo pri miloščini vsaj ta dobri namen.

e) Razen molitve naj udje, kolikor imajo prilike, bolnikom in umirajočim tudi z dejanjem pomagajo k srečni smrti in takó kolikor mogoče mnogo duš rešijo. V ta namen naj radi bolnike obiskujejo in naj po potrebi in možnosti skrbe za to, da se dobro pripravijo na smrt: skrbe, da so pravočasno in večkrat prevideni; pomagajo jim obujati popolni kes in druge pobožne čine (vere, upanja, ljubezni, vdanosti v voljo božjo) in se pogostokrat duhovno obhajati. Govorijo ali berejo jim kaj vsodbudnega ali jim dajo kaj takega brati (knjige za bolnike). Preskrbe bolnikom, v potrebi pa tudi zdravim izredna sredstva, s katerimi se bolje zavarujejo pred dušnimi nevarnostmi, si naberejo več zasluženja in pridobe več odpustkov, kakor: škapulirje, čudodelne svetinje, štacijske križe in križe za umirajoče.

5. Praznik bratovščine.

Praznik bratovščine je praznik presvete Krvi Jezusove, ki je vsako leto 1. ju-

lija; ali pa v nedeljo po tem godu, to je 1. nedeljo v juliju. Na to nedeljo naj se udje potrdé v svojem sklepu, da hočejo to sveto delo ljubezni z gorečnostjo in vztrajnostjo nadaljevati. — Upati smejo, če si bodo tudi sami prizadevali za krščansko življenje, da bo Bog tudi njim naklonil neprecenljivo milost srečne smrti.

To so torej pravila.

Kakó široko polje, kakó bogata žetev, kakó sadonosno delo se obeta onim, ki se hočejo tega oprijeti! Ljubezen Kristusova nas žene, da vsak dan kolikor največ mogoče storimo za umirajoče, da jih kar največ mogoče rešimo!

Doslej je bratovščina — z dovoljenjem presvetlega knezoškofa ljubljanskega — ustanovljena na Homcu pri Kamniku. Kdor se nima drugam obrniti, se obrne lahko tja, da se vpiše. Želeti pa je, da se vpelje tudi po mnogih drugih župnijah po vseh škofijah slovenskih; zlasti še tudi pri kaki cerkvi v Ljubljani, ki je naše središče.

Slovenskih sprejemnic doslej še ni, treba bo zanje malo počakati, pa se bodo že dobile.

Naj bo ta bratovščina duhoven spomenik na veliko svetovno vojsko, v kateri se je toliko ljudi preselilo v večnost!

Rešimo duš, kar največ moremo!

Srce Jezusovo, usmili se umirajočih!

Ubogim beguncem — usmiljenje, pomoč, tolažbo!

Ko so po več kot enoletnem silnem naskakovanju Italijani udrl v Gorico in nekaj sosednih krajev, v Solkan, Štandrež i. dr., so prebivalci tudi teh nesrečnih krajev morali pribežati na Kranjsko in Štajarsko.

Kakor pa takrat, ko so Goričani prvič pribežali k nam, tako se slišijo tudi zdaj pritožbe, da domači prebivalci begunce po strani gledajo in naprej gonijo, češ, vi nam delate draginjo! — Ta pritožba pač ne bo splošno upravičena. Kajti kar vprek

se našim ljudem nikakor ne more očitati, da so neusmiljeni. Nasprotno: splošno naši ljudje radi pomagajo pomoči potrebnim, če le morejo.

Popolnoma brez vzroka in brez podlage pa ta pritožba vendar ne bo; drugače bi se ne slišala. Mora že biti nekaj sebičnežev — zlasti po mestih — ki sebi bolj privoščijo pečeno piško kakor revežu trdo skorjo kruha.

Begunci delajo draginjo in zato proč z njimi! Ali je to očitanje krščansko? Ne krščansko in ne človeško! Kam naj pa reveži gredo, kajti draginja je povsod? Da se izognejo draginji, bi morali iti le — pod zemljo! — Kako je oponašanje draginje grdo, ni mogoče izreči. Torej ti hočeš živeti, dobro in zraven še poceni živeti, ubogi begunec pa niti drago ne sme živeti, — pogine naj! Ali ni gorja dovolj, da so morali dom pustiti, da jim je bilo vse imetje uničeno; še kamor se v tej sili zatečejo, jih naprej pehajo in jim malo solnca ne privoščijo! Kako jih mora to boleti!...

Drugače je seveda, če je kak begunec hudoben, brezverec, pohujšljivec. Poznamo kraj, kjer se je vtepel neki begunec in hotel živeti sredi vernega ljudstva v divjem zakonu ter nekaj časa tudi živel, v cerkev pa menda nikoli ni šel. Kaka težava je bila, preden so se ga iznebili! — Take pa le preganjajte, kakor ščurke iz njih zatišja; pripišejo naj si sami!

Splošno pa begunci niso taki, ampak so ne samo potrebni, marveč tudi vredni usmiljenja. Nasproti takim velja beseda sv. Jakoba: »Kaj pomaga, ako kdo pravi, da ima vero, del pa nima, ali ga more ta vera zveličati? Ako je brat nag ali sestra in nimata kruha, pa jima kdo izmed vas reče: Pojdita v miru, ogrejeta se in nasitita! a jima ne podeli, kar je potrebno, kaj to pomaga?« (Jak. 2, 14—16.)

To ni krščansko. Krščansko pa je tole: dokler imam en kos kruha, ga delim z lačnim; in dokler imam en plašč, ga po zgledu sv. Martina dam en kos tistemu, ki nima nobenega; in dokler imam malo strehe nad glavo, jo privoščim tistemu, ki nima svoje, ako me prosi zanjo. Če mu pa ne morem dati ne strehe, ne plašča, ne kruha, mu pa privoščim vsaj lepo besedo, mu povem, kako mi je hudo, ker mu pomagati ne morem in kako zelo do srca mi gre njegova nesreča.

Karkoli hočete, da vam drugi store, storite tudi vi njim; česar pa sami nimate radi, tega tudi vi drugim ne storite. Kajti s kakršno mero boste merili, s tako se vam bo nazaj merilo.

To je nauk krščanski v tem oziru. Ta nauk sami izpolnite in ga povsod označite! Na tem namreč je blagoslov božji; na umazani sebičnosti pa božja jeza in prekletstvo.

Pomagajmo ubogim beguncem, kar največ moremo utrpeti!

Mesec september

posvečen v čast Žalostni Materi božji.

V sedanjih hudih časih je posebno primerna pobožnost v čast Žalostni Materi božji. »Bogoljub« je že v postnem času seznanil svoje čitatelje s primerno molitvijo — rožnim vencem v čast Žalostni Materi. Danes vam hoče to molitev in sploh češčenje Žalostne Matere božje iznova priporočiti. Ona, Mati žalosti, bo znala najbolj tolažiti tisoce potrlih sre naših slovenskih mater.

Češčenje Žalostne Matere božje je združeno s premožnimi odpustki. V naslednjem vam hočemo naštetih vsaj najvažnejše.

Kdor počasti mesca septembra Žalostno Mater vsak dan, dobi vsakikrat 300 dni odpustka. (Pij IX., 3. aprila 1857.) Popolen odpustek pa poljuben dan tega mesca, ali

¹ Beringer: Ablässe

enega prvih osem dni mesca oktobra, ako je ves mesec dan na dan častil Žalostno Mater božjo. Pogoji: prejem sv. zakramentov. (Leon XIII., 27. januarja 1888.) Kdor ne utegne moliti daljše molitve v čast Žalostni Materi Mariji, jo lahko počasti na sledeči kratak način. Sedemkrat molí češčenamarijo in vsakikrat pristavi naslednjo kličico:

Sveta Mati, to te prosim,
rane Kristusa naj nosim,
vtisni v moje jih srce!

300 dni enkrat na dan. — Popolen odpustek enkrat v mescu poljuben dan, ako vse dni celega mesca opraviš to molitev, prejmeš sv. zakramente in molíš po namenu svetega očeta. (Pij VII., 1. decembra 1815, potrdil Pij IX., 18. junija 1876.)

Popolni odpustek lahko zadobiš tudi katerikoli dan leta, ako opraviš molitveno uro v čast Žalostni Materi božji, premišljivejš trpljenje njenega Srca ter prejmeš isti dan sv. zakramente. (Klemen XII., 4. februarja 1736.)

Naibolj priljubljena je pa molitev sv. rožnega venca v čast Žalostni Materi božji. (Glej »Bogoljub«, marec 1916.) Vpeljali in razširili so jo pobožni redovniki, »Serviti« imenovani, že od 13. stoletja dalje. Leta 1233. se je združilo sedem pobožnih mož v mestu Florenci na Laškem. Šli so v samoto na goro Senarijo pri Florenci ter tam živeli v spokornosti, molitvi in v premišljevanju Marijinih sedem žalosti. Blažena Devica se jim je sama prikazala, jim velela, naj nosijo črno obleko ter jim še dala navodila, kako naj služijo njenemu žalostnemu materinemu Srcu.

Dobro je, ako pred molitvijo obudiš prav srčen kes nad svojimi grehi in namen, da se hočeš udeležiti vseh odpustkov, ki jih je sv. stolica podelila tej molitvi. Po končanem rožnem vencu darujes Žalostni Materi božji svojo pobožnost in ji priporočiš svoje posebne bridkosti in težave (sina, moža, očeta v vojski), ali kar te najbolj teži.

Za ta rožni venec so dali papeži mnoge velike odpustke, in sicer papež Benedikt XIII. 26. septembra 1724, Klemen XII.

12. decembra 1734, Pij IX. 18. junija 1877. Tako: Odpustek 7 let in 7 kvadragen vsakokrat, ko molíš ta rožni venec; vrh tega še odpustka 100 dni za vsak očenaš in vsako češčenamarijo, ako molíš ves rožni venec; odpustek 10 let za tiste, ki nosijo rožni venec Žalostne Matere božje pri sebi in ga večkrat molijo, kolikorkrat so po prejemu sv. zakramentov navzoči pri sv. maši, ali pridigi, ali spremljajo presveto Popotnico, ali če spravijo take, ki so bili med sabo v sovraštvu, ali pripeljejo kakega grešnika na pot pokore, ali kadarkoli izvrše delo duševnega ali telesnega usmiljenja.

Kadar molíš rožni venec Žalostne Matere božje, moraš blagoslovljen rožni venec (ki ima 7 odstavkov po 7 jagod) držati v rokah; ako jih moli več oseb skupaj, zadočuje, da ima vsaj ena tak blagoslovljen rožni venec v rokah, drugi pa prav zbrano odgovarjajo; tako se lahko vsi udeležijo odpustkov.

Tudi popolnih odpustkov se udeležiš, ako prejmeš sv. zakramente in molíš po namenu sv. očeta, in sicer: 1. enkrat v mescu, ako molíš rožni venec Žalostne Matere božje en cel mesec; 2. ako molíš to molitev vsaj štirikrat vsak teden, se enkrat v letu pod istimi pogoji lahko udeležiš popolnega odpustka.

Kar je priporočalo toliko papežev, mora pač biti koristno in dobro. Strašni in hudi so bili časi v 13. stoletju, ko se je začelo češčenje Žalostne Matere božje. Tudi tedaj so bili nemiri, sovraštvo, nasilstvo po vsej srednji Evropi. Vojske so se vršile na avstrijskih tleh in veliki častilec Žalostne Matere, cesar Rudolf Habsburški, praded naše habsburške vladarske rodovine, je bil zmagalec.

Zatecimo se tudi mi k Žalostni Materi, ona nam bo pomoč in tolažba; saj je sama nosila v svojem nežnem srcu vse one bolesti: zaničevanje, pregnanstvo, ločitev, smrt najljubeznivejšega Sina, zapuščenost, ubožstvo — vse, vse, kar tare premnoga srca današnje dni. Pri njej bomo našli tolažbe in pomoči.

Molitve z odpustki v čast Žalostni Materi božji.¹

O Bog, teci mi na pomoč;
Gospod. hiti mi pomagat.
Čast bodi...

1. Pristrčno sočuvstvujem s tabo, o žalostipolna Mati Marija, zavoljo bridkosti, ki jo je pretrpelo tvoje nežno Srce ob pre-roških besedah svetega starčka Simeona. O preljubljena Mati, po tem svojem žalostnem Srcu mi izprosi čednost ponižnosti in dar svetega strahu božjega. — Češčena Marija...

2. Pristrčno sočuvstvujem s tabo, o žalostipolna Mati Marija, zavoljo strahu, ki ga je prestalo tvoje rahločutno Srce ob begu v Egipt in za časa bivanja v tej deželi. O preljubljena Mati, po tem svojem strahupolnem Srcu mi izprosi dar pobožnosti. — Češčena Marija...

3. Pristrčno sočuvstvujem s tabo, o žalostipolna Mati Marija, zavoljo tuge, ki jo je občutilo tvoje skrbipolno Srce ob izgubi svojega tako draglega Jezusa. Preljubljena Mati, po tem svojem tugopolnem Srcu mi izprosi čistost srca in dar učenosti. — Češčena Marija...

4. Pristrčno sočuvstvujem s tabo, o žalostipolna Mati Marija, zavoljo groze, ki je

pretresla tvoje materino Srce, ko si srečala s križem obloženega Jezusa. Preljubljena Mati, po tem svojem trpljenja polnem Srcu izprosi mi potrpežljivost in dar moči. — Češčena Marija...

5. Pristrčno sočuvstvujem s tabo, o žalostipolna Mati Marija, zavoljo mučeništva, ki ga je prestalo tvoje velikodušno Srce, ko si bila navzoča pri Jezusovih smrtnih težavah. Preljubljena Mati, po tem svojem mučeniškem Srcu izprosi mi lepo čednost zmernosti in dar sveta. — Češčena Marija...

6. Pristrčno sočuvstvujem s tabo, o žalostipolna Mati Marija, zavoljo rane, ki jo je prejelo tvoje rahločutno Srce, ko je presunila sulica Jezusovo sveto stran in ranila njegovo najljubeznivejše Srce. Preljubljena Mati, po svojem tako prebodenem Srcu mi izprosi čednost bratske ljubezni in dar umnosti. — Češčena Marija...

7. Pristrčno sočuvstvujem s tabo, o žalostipolna Mati Marija, zavoljo dušne bolesti, ki jo je pretrpelo tvoje ljubeče Srce, ko so Jezusa položili v grob. Preljubljena Mati, po tem svojem, največje tuge prepolnem Srcu mi izprosi čednost svete gorečnosti in dar modrosti. — Češčena Marija...

(Pij VII., 300 dni odpustka, 14. januarja 1815.)

¹ Beringer: Die Ablässe. Str. 212.

Svetogorska balada.

Nad Sočo vrh gore
cerkev je stala,
v nji kraljevala
je Mati dobrot.
Marija Devica,
nebeška kraljica,
izbrala na gori
si prestol je svoj.

Prihrul je sovražnik...
Brdo cvetoče,
ljubljenе kočе
zupalil čez noč.
Marija Devica,
nebeška kraljica,
ti mati si naša,
o varuj naš dom.

Marija zakliče
z gore visoke
»Moje otroke
pusti, sovrag!«
Marija Devica,
nebeška kraljica,
stotera ti hvala
za blago pomoč!

Sovražnik nesrečni
tvoje svetišče
je v pogorišče
spremenil besneč.
Marija Devica,
nebeška kraljica,
postavimo kmalu
krasnejši ti dom.

O vi vsi, ki greste mimo, pogledjte, ali je bolečina kakor bolečina moja!

Sovražnik zahrbtni,
dnevi so šteti,
sin se osveti
za Materin dom.
Marija Devica,
nebeška kraljica,
nečast ti izperemo
z lastno krvjo.

V Soče valovih
grob je pripravljen,
meč je nastavljen
za tebe, sovrag.
Marija Devica,
nebeška kraljica,
poslala bo strelo,
propal boš, gorjé!

Marija je vselej
svoje rešila,
z zmago razbila
peklensko je moč.
Marija Devica,
Slovencev kraljica,
o čuvaj dobrotno
naš dom in naš rod!

Kako je pa na Tirolskem? Poslušajte, poslušajte!

Leopold Gostič, organist na Homcu, sedaj pa vojak na Tirolskem, je pisal svojemu domačemu župniku med drugim takole:

Tukaj je sedaj vse v košnji, vem, da tudi pri vas. Tako lepega sena in tako gostega še nisem videl nikoli, da bi ga res človek kar sam jedel, tako je lepo, ko ga kosijo. Vendar imajo tukaj s senom precej manj dela ko pri nas, ker ne spravljajo tako suhega kakor tam pri nas. Tudi naši ljudje (vojaki) so pomagali in še pomagajo kositi. Toda, gospod župnik, veste kaj? Zjutraj ni bilo nič žganja, dopoldne nič vina in popoldne ravno tako nič. To je bilo godrnjanja in zabavljanja, pa se je kmalu poleglo pri nas in pri sosedu. Naša že 70 let stara mati in gospodinja obenem ni hotela kar nič o taki pijači slišati, ker tukaj ni to nič v navadi. Nazadnje pa so bili le vsi zadovoljni. Zjutraj je bila dobra močnata jed in kava, dopoldne šmarn in zavreto mleko, popoldne pa flancati ali pa gorak šarkelj in zopet tako mleko. Prvi dan ni hotel nobeden naših mleka piti, drugi dan nekateri, naslednje dni bi ga pa kmalu zmanjkalo. Pa tudi pri našem sosedu je bilo ravno tako. Tukajšnji ljudje žive le v teh jedeh; so jako dobre in tečne, zraven pa jih jako malo stanejo; ker imajo

vse doma, kakor: maslo, jajca, moko. Sploh tu domače ljudstvo ne pije opojnih pijač. Tu še nisem videl domačina Tirolca pijanega. Ako je v gostilni, pije jako zmerno; četrť vina skoro dve uri. Pa zato tudi ni v gostilni nobenega vpitja, nobenega zabavljanja, najmanj pa kletvine.

Ti Tirolci so jako dobri in pobožni ljudje. Svojemu duhovniku so v dani iz dna duše. Tu naj bi prišel zabavljat kdo čez duhovnika, to bi jih dobil! Koliko spoštovanja izkazujejo že duhovniku na cesti, ako ga srečajo, poljubljajo roko in se klanjajo! Ko je naša stara mati izvedela, da nas je prišel obiskat vojaški duhovnik, je takoj prišla v našo sobo, da mu je poljubila roko. Pa tudi v cerkvi se jako spoštljivo obnašajo proti duhovniku. Recimo, da gre duhovnik pred ali med sv. mašo v spovednico ali sploh po cerkvi, tista stran vsa, ki je v klopeh, vstane in se mu klanja. Tudi ko je pridiga in konča duhovnik uvodni govor in reče v imenu Jezusa in Marije, vse v klopeh vstane in se prikloni. Jako spodbudno.

V obleki je Tirolec jako skromen, toda čeden. Starejši možje nosijo še prav mnogi obleko iz domače volne. Zene pa vse le črno obleko, na glavi mali klobuk z lepo zaponko. Pa

dekleta — kako lepo so oblečene; nič gizdavastega, vse skromno, toda lepo. Kri-
lo vse lepo črno, na glavi črn slamnik,
majhen, s širokimi, skoro do tal dolgimi
trakovi, predpasnik pa širok in raznobar-
ven. Pa vam je tako čedna, zraven pa po-
nižna, da bi se kak naš pokvarjenec daleč

od nje ognil. Res, da Homec vse hvali gle-
de pobožnosti in vsega, pa ne zamerite mi,
gospod župnik, da je v tem oziru tu še
lepše in boljše...

Še bi Vam kaj napisal, pa vidite, da ne
morem naprej, pa še drugič kaj. Spoštljivo
Vas pozdravim Vam vdani Polde.

Srce Jezusovo — ti si moje solnce!

O Jezus, upodobi moje srce po svojem Srcu!

Francoski kralj Karl IX. je nekoč vpra-
šal slovečega pesnika Torkvata Tasso:
»Kaj mislite, kdo je najsrečnejši?« Pesnik
malo pomisli ter reče: »Bog.« »To pač vé
vsak,« reče kralj, »o tem sploh ni nobenega
dvoma; toda kdo je za Bogom najsrečnejši,
bi rad vedel?« Na to odgovori pesnik: »Ti-
sti, ki je Bogu najpodobnejši.«

Zares tehten in resničen odgovor!

Prava, neskaljena sreča je vladala tam
v davnem raju ob zibeli človeškega rodu,
pač zato, ker sta nosila prva človeka v
svoji duši božjo podobo. »Naredimo člo-
veka po svoji podobi,« je dejal Bog, stvareč
človeka. Zanj je Bog zasadil vrt veselja ter
ga je postavil vanj; toda tudi v srcu je nosil
človek raj, — sladko srečo vsled podobno-
sti z Bogom.

Toda žal! Po prvem grehu je bila raz-
drta bo podobnost božja v dušah; ž njo pa
je izgubila obenem sreča iz srca človeškega.

Ustvaril pa je Bog drugi raj sreče, —
božje Srce svojega Sina, pač po vzoru
prvega raja, vzvišeno in veličastno kot on
sam, Srce prepolno ljubezni in svetosti.
Čisto je kot lilija, odkrito, zvesto, brez kri-
vice kot jasno nebo; svet zanj nima mika;
preprosto je kot srce nedolžnega otroka;
ponižno in polno milobe; krotko in potr-
pečljivo; pokorno do smrti; velikodušnost
njegova nima meje, saj plamtí v neugasljivih
plamenih za Boga in duše. V njem kralju-
jejo mir, ljubezen, sreča.

O ve človeška srca, polna nemira in
grenkosti! Ako hočete priti k pravi ne-

skaljeni sreči, se morate obračati k božje-
mu Srcu, vzoru vse svetosti! To Srce vam
bodi dan za dnem ogledalo brez madeža;
vanj se neprestano obračajte; jasno vam
bo kazalo vaše pomanjkljivosti in napake
ter vas bo nagibalo k posnemanju njegovih
čednosti!

»Bodite posnemalci božji,« vam kliče
sv. Pavel, »tako dolgo, dokler se Kristus
ne upodobi v vas!«

Da, življenje Kristusovo mora biti za
nas predloga, iz katere moramo črto za
črto prenašati na naše življenje, pravi sv.
Gregor iz Nice ter nadaljuje: »Vsak je slik-
kar svojega lastnega življenja. Umetnik, ki
delo dovršuje, je volja; barve morajo biti
čednosti in zgled Kristusov.«

Tako je Srce Jezusovo zares naša šola.
V njej se učimo celo svoje življenje, sicer
nismo učenci Jezusa Učenika, ki bi nam
potem zaklical ob sodbi strašne besede:
»Ne poznam vas.« Sv. Frančišek saleški se
je pridno učil v tej šoli; zato je dosegel ve-
liko stopinjo svetosti; ljudem, ki so ž njim
občevali, se je zdelo, da občujejo s Kristu-
som samim. In o prvih kristjanih piše kaj
lepo sv. mučenec Justin: »V vsakem krist-
janu vidiš Jezusa Kristusa; kakor je živel
on, tako živi vsak izmed nas. Naši bratje
žive v svoji domovini, in vendar so tujci v
njej; kajti njih srca so tam, kjer je Kristus.
Žive v mesu, pa ne po mesu, ampak po
Jezusovem duhu; žive na zemlji, toda red
življenja imajo iz nebes. Ubogi so kot Jezus
in njihova ljubezen bogati druge; kolnejo
jih kot Jezusa; toda oni molče kot on.«

22/9

23 sept. Tudi mi glejmo v to svetlo ogledalo vseh čednosti, božje Srce, ki nas kliče, vabi k posnemanju. Kakor lastavice jeseni zapuste mrzli sever ter hite doli na solnčni jug, tako naj hite tudi naša srca, v zavesti svojih slabosti in grešnosti, proti božjemu Srcu, tej pravi solnčni domačiji svetosti in sreče; čim večkrat pohite tja, tem svetejša postajajo in srečnejša. Svet in njegove dobrote nimajo zanje več mika; k Bogu hrepene, gibljejo se v čisti luči in veselju, ki ga svet ne more dati, ker ga nima...

Oglejmo si na kratko le nekaj čednosti božjega Srca, ki bi si naj jih prisvojil vsak pravi bogoljub!

»Učite se od mene« — tako nam kliče Učenik, — »jaz sem krotak in ponižen iz srca.« Ponižnost je pač predpogoj in podlaga prave svetosti ter varhinja vseh drugih čednosti. Prave svetosti ni na tebi, ako si poln napuha, samoljubja in ničemurnosti. Sicer te pa vse na tebi in okrog tebe opominja, da ostani lepo ponižen! Le poglej malo svojo veliko slabost, svojo revščino, dušno in telesno; grešen človek si in tako nagnjen k hudemu! V najlepši luči pa ti zažari nasproti sveta ponižnost, ako gledaš pozorno vzor vse ponižnosti — Srce božje. Bog postane borno, slabotno dete. Kako so pač strmela nebesa nad takim ponižanjem! Ubog, zaničevan preživi svoje življenje in naposled umrje med dvema razbojnikoma na sramotnem križu. Sedaj prebiva pod ponižno podobo kruha ter potrpežljivo prenaša vso nečast, sramotenje in nehvaležnost. Kako bi torej mogli preslišati vabljivi opomin Gospodov: »Učite se od mene! Bodite krotki, ponižni, kot jaz!« Zato ne bodi potrta, ako te ljudje zaničujejo, sramoté, po krivem obsojajo. Reci s sv. Bernardom: »Graja drugih je sladka glasba mojim ušesom. Tako morem vsaj postati podoben ponižnemu Jezusu. Ako se je pustil zasramovati moj Gospod in Učenik, zakaj bi jaz, njegov učenec, hotel biti drugačen?« Vsako jutro je molil sv. Filip Neri: »O Gospod, le eno čednost mi daj: ponižnost, ponižnost, ponižnost!« Tako prosi tudi ti, naj presadi mili tvoj Gospod to dragoceno čednost v

tvoje srce, da ti postane mila, draga, kot je bila mila in draga Gospodovemu Srcu.

»Blagor jim, ki so čistega srca,« nadaljuje božji Vzornik in bodoči Sodnik. O sveta čistost, ti nebeški cvet! Kdo bi te ne vzljudil; saj dvigaš človeka nad vse, kar je zemeljskega, živalskega, ter ga delaš angela v mesu! Kako dragocen mir, kako sladko veselje in prijazen mik razlivaš nanj! Kako bolj pa se še navdušiš zanjo, ako pogledaš ženina in prijatelja čistih duš, Jezusa, in zreš njegovo vzorno, čisto in brezmadežno Srce. Sredi lilij biva on. V družbi brezmadežne Matere-device in čistega rednika sv. Jožefa živi. Ljubljenci njegovi so nedolžni otročiči. Le deviško-čisti apostol sv. Janez mu sme sloneti na Srcu pri poslovilni zadnji večerji. Njemu skriža izroči deviško Mater v skrb in varstvo. V nebesih pa hodijo najbližje za njim nedolžne duše ter pojo pesem, ki je ne zna peti nihče drugi. Tudi tebe vabi Jezus v to prijazno, srečno družbo. Zares! Mnogo bojev stane ta dragocena čednost, ki je zalezovana od nešteto sovražnikov. Toda skalnato trdna volja preмага vse ovire. To voljo pa podpira angelski kruh, kruh močnih, ki ga pogostokrat zauživa pri obhajilni mizi, proseč srčno: Čisto srce ustvari v meni, o Gospod!

»Ogenj sem prinesel na zemljo, in kaj hočem drugega, kot da gori!« nadaljuje božji Učenik. Dvojni ogenj plamti v Srcu njegovem: ljubezen do nebeškega Očeta in do duš. Koliko molitev in vzdihov je že kipelo iz njega. Ljubezen do Očeta mu je oslajala vsa dela, muke, bolečine, bridko smrt. Isti ogenj naj pregreva tudi vaša srca, dragi bogoljubi: »Bodite goreči v duhu!« (Rim. 12). Ta ljubezen vam bo tudi sladila vsa dela, vse napore za božjo čast; varovala vas bo dušne lenobe, malomarnosti, nesrečne mlačnosti. Bodite posebno goreči v češčenju božjega Srca ter v nemajte tudi druge zanj. Kdor nima gorečnosti, nima ljubezni. Ta gorečnost pa se mora raztegovati na vse ljudi. Satan dela in dela, da ljudi peha v pogubo; prijatelj Jezusov pa bi rad pritegnil ves svet k lju-

bezni plamtečemu božjemu Srcu; za duše dela, moli, trpi. Bolj hrepeni po zveličanju duš, kot hrepeni oko po luči dneva, pravi sv. Krizostom.

»Učite se od mene,« nam kliče Zveličar milo, proseče.

Da, učiti se hočemo od njega kot zvesti učenci njegovi. Poglobljajmo se v to

Srce, brezdno vse svetosti in vseh čednosti! Navdušujmo se ob zgledih njegovih! Ko pa čutimo svoje slabosti, prosimo Zveličarja pomoči, milosti; pa prav zaupno, saj njegovo zvesto, milo in usmiljeno Srce ne usliši nobene prošnje tako rado kot te, posebno še po sv. obhajilu, ko bije njegovo Srce ob srcu našem.

„To je pa že res grdo!“

I.

»Kdo bi zmeraj bil doma, to ne more biti.« Spomnil sem se teh besedi, vzel palico v roke, pa sem stopil malo po svetu, da pogledam njega življenje in trpljenje.

Grem mimo njive. Žanjice žanjejo lepo dozorelo žito, menda je bila rž. Vmes pa včasih brusijo srpove in zraven kajpada brusijo tudi jezike.

»Ja, kaj takega pa še ne!«

»Oh, to je pa res grdo!«

»Pa da se ženska kaj takega poloti!«

»Pa da je ni sram!«

»To za žensko ni, pa ni!«

Kaj pa se je zgodilo tako hudega in strašnega? Prosim, poslušajte: Mlada Jamnica ima moža v vojski. Delavci so tudi vedno bolj redki, težko jih je dobiti, pa dragi so. Jamnica pa nima ravno preveč denarja, zato najame le za tako delo, ki ga sama ne more izvršiti. Pa je naprosila Grdavovega očeta, da ji preorjejo njivo. Sama pa vzame v roke sejalnico, nasuje vanjo ajde, pa jo vseje. In to je bil tisti strašanski greh, to je bilo nekaj tako grdega, nekaj tako nezaslišanega...

O ti moj Bog, kam smo prišli! Če prime ženska za delo, ki so ga doslej n a v a d n o , a tudi ne zmiraj, opravljali moški, pa je to zanjo tak greh! Če pa nekatere ženske sejejo greh in pohušanje, če spravljajo v slabo ime svoj dom, svojo rojstno vas ali župnijo, če s tem vtiskujejo vsemu slovenskemu ženstvu na čelo pečat sramote; to

pa ni nič tako hudega! Ali smo res tako daleč prišli?

Šel sem mimo teh ljudi in si mislil: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj govore!«

II.

Potrkam pri prijatelju.

»Noter!« zakliče precej osorno. Obraz ima pust in čmern kakor najbolj pust in meglan dan tam doli v Ljubljani. Slabe volje je.

»Kaj pa ti je, prijatelj?«

»Ah, saj veš...« In odprla se je zavrnica njegovega jezika, in povedal mi je mnogo. Pa so bile samo žalostne novice, kar nič veselih.

Skoro bi lahko moj prijatelj vprašal s sv. Pavlom: »Kdo se pohušuje, da bi mene ne peklo?«

Prav res. Če se enkrat pogovarjajo ljudje o tem, kako pozno, oziroma kako zgodaj zjutraj prihajajo dekleta domu, kje hodijo, s kom imajo opraviti, je zares žalostno. Škoda, da ni več na svetu tiste tičke, ki v naši narodni pesmi sviri dekleta pred domačimi zapeljivci. Zdaj bi gotovo zapela:

»Dekličice noričice,
ki tujcem vse verjamate,
ko zakon vam obetajo,
doma pa ženko imajo.«

Vrhutega pa še taka prevzetnost! Samo povedati je treba, da Bog tepe svet tudi radi takih prismod, pa bo koj ogenj v strehi. Če bi mogel zaklicati, bi zaklical vsemu

našemu ljudstvu Gospodove besede: »Da bi spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kaj ti je k miru!«

Ali spoznanja manjka. Zakaj pač? Gospod pravi v sv. evangeliju: Vsak namreč, kdor hudo dela, sovraži luč in ne pride k luči, da bi se mu dela ne očitala. Z drugimi besedami: Tiste, ki tako žive, da delajo sramoto vsemu slovenskemu ženstvu, ne bodo vzele v roko »Bogoljuba«, ki jim kot glas vpijočega v puščavi neprenehoma ponavlja: Dekleta, pamet! In če bodo domači gospod kaj omenili, hu, kako bodo sitni!

To je pa res grdo in sramotno za nas! Tako vedenje naj obsojajo tisti, ki se zgrajajo nad ubogo ženo, ki je šla na njivo sejati. Poljsko delo ne jemlje nobenemu časti, ponočnjaštvo pa vsakemu!

III.

Pridem obiskat svoje sorodnike. Pa mi pove zgovorna Ivana, pridna svetovalka Marijine družbe, da so se šli vojaki k gosp. župniku pritožiti nad vaškimi dekletji, češ, da so jim preveč nadležne.

»Prav vam je, zakaj ste pa take prismode!«

»Oh, saj nismo vse; samo nekaj jih je takih. Sramoto moramo pa vse nositi.«

»Rad verjamem. Ena garjeva ovca celo čedo okuži, smo dejali včasih.«

»Pa jo res. Povsod smo že na slabem glasu.«

V očeh se ji prikažeta dve svetli solzi. Hudo je to res: Sramoto moramo pa vse nositi. Še več. Sramoto bo nosil ves naš narod. Prišel bo dan, ko se bodo sedaj po vsem svetu razkropljeni ljudje vrnili na svoje domove in bodo pripovedovali razne stvari, ki bodo nam v sramoto. Počrnjen bo ves narod, počrnjeno vse naše ljudstvo. In to zaradi nekaterih propadlih duš!

Zato pa je prav, da »Bogoljub« že naprej pove: Niso vse take, kakor se zadnji čas javno govori in piše. Slovenski narod ima junake na bojnih poljanah, in ima tudi junakinje v domovini.

Ali kakor je že navada, bo tujec raje oznanoval naše slabosti kot naše yrline. Pribiti moramo eno: Tiste osebe, ki delajo sramoto našemu ženstvu pred svetom, že v mirnem času navadno niso bile kaj prida, bile so kamen izpodtike za domačo vas, za župnijo in še čez. Kar je bilo prej gnilega, sedaj svojo gnilobo še bolj jasno kaže.

Nevihte čistijo zrak. Naj tudi svetovna nevihta pokaže, kaj je gnilega, če je tako volja Najvišjega, in naj loči dobro od slabega. Da se pa to zgodi — ponavljam še enkrat — spoznajmo, kaj je grdo, kaj je sramotno, kaj pa ni!

Greh nečistosti in sploh vsak smrtni greh nam vtiskuje pečat sramote, delo pa človeka blaži in povišuje.

Grehu služiti, to je zares grdo! J.

Vzgoja otrok v krščanski družini.

(Priobčuje župnik Jožef Volc.)

(Dalje.)

IV. PRIZNANJE IN KAZEN.

»Pri nas je bila za mojih mladih dni v družini ta navada, da smo morali zvečer, preden smo šli spat, vsi otroci pred očeta. Če smo bili čez dan pridni, je oče vsakega posebe dvignil in poljubil pa nam vsem voščil lahko noč. O, kako smo take večere veseli stekli v posteljce! Če smo bili pa katerikrat poredni ali neubogljivi, nas je pa oče zvečer samó žalostno pogledal pa

rekel nič, ampak samó mignil, naj odide-mo. Ni dopovedati, kako nas je ta očetov pogled pekel. Ta in oni, ki se je čutil posebno krivega, je skrnil obraz v zglavje in je pritajeno zaihtel. Ali pa se je natihem splazil s posteljce pa lezel nazaj v hišo in tam iznenada planil očetu okrog vratu: »Ata, moj ata, ne bom več! Mi drugi pa za njim, in potem je bila kratka pa resnobna

pridiga, preden je posijalo iz očetovih oči odpuščanje. Rad bi danes še enkrat občutil nekaj tiste sreče, ki je takrat drhtela v naših mladih srcih take večere, ko nam je dobri oče spet ljubezljivo voščil: »Lahko noč, otroci!«

To je pravil iz svojih mladostnih spominov star zdravnik.

Kako ljubka slika iz družine, kjer se smotrno porabijo vsi vzgojni pripomočki, da se mladina napravi dobra in ohrani dobro! Med temi pripomočki sta tudi priznanje in kazen velike veljave. Priznanje je kakor olje, ki ga je rabil usmiljeni Samarijan pri popotniku, ki je bil vsega oropan in z ranami obdan. Saj je otrok tudi ranjenec in oropanec: izvirni greh mu je vzel nadnaravno lepoto, zadal pa štiri velike rane: nevednost, zlobnost, slabost in poželjivost. Priznanje pa otroka pridobi, opogumi, navduši, rekli bi — namaže za dobro, da se otrok tudi težavnosti pri tem, kar je dobrega, ne straši. Kazen je pa kakor vino: razkuži, celi rane pa vtrè otroku volje in moči, da se odtrga od hudega, četudi je sladko. Priznanje je vzgojni med, kazen pa vzgojni pelin, zelo navskrižno oboje po okusu, pa oboje koristno.

Seveda, to moramo pač priznati: Cisto plemenita ta dva vzgojna pomočka nista. Srečen zato vzgojitelj, ki mu ni treba rabiti ju; toda redke je gojenec, ki bi storil vse iz najblažjih nagibov: iz čiste ljubezni do Boga, pričakujoč le večnega plačila, voljno pokoren postavi božji brez strahu in sile. Imamo pač opraviti z lahkomiselnostjo, vihravo, lahkoživo mladino, ne pa z utrjenimi izpokorniki. Saj je še Bog sam vzgajal in še vzgaja človeštvo ne le s poukom, ampak tudi z obljubami in pretnjami, s priznanji in strahovanji. Kakó je jedrnató in jasno povedal že Mozes Izraelu (V. 28, 1, 2, 59): »Če boš poslušal glas Gospoda, svojega Boga . . ., povišal te bo Gospod, tvoj Bog, nad vse narode, ki bivajo na zemlji. In prišli bodo nate vsi blagoslovi in te bodo obdali, če boš le izpolnjeval njegove zapovedi.« Zagrozil mu je pa tudi: »Ako pa ne boš izpolnjeval in storil vseh zapo-

vedi te postave . . ., bo namnožil Gospod tvoje šibe in šibe tvojih otrok, velike šibe in trajne, hude in dolge bolezni.«

Če torej rabi celo vsemodri in vse-mogočni Bog taka sredstva, da odvraca razumne in presodne ljudi od hudega in jih pridobiva za dobro, kdo bo zameril vzgojitelju, če pri vzgoji nerazsodne mladine tudi rabi med in pelin, sladko in grenko, da zagotovi vzgojnemu trudu boljši uspeh? Saj je še zmeraj boljše, če dela mladina dobro in se varuje hudega iz zgolj človeških nagibov (t. j. ker upa na pohvalo ali se boji kazni), kakor pa, če bi sploh ne marala za dobro, marala pa za hudo. Če konja love, mu pač ovsa mole. In če to ne pomaga, se z bičem nažene do hlevnega praga.

Sicer je pa priznanje tudi nekakšno izpričevalo otroku, da je izpolnil svojo dolžnost in zadovoljil starše; kazen mu pa vzbuja zavest, da je zanemaril ali opustil, kar je bil dolžan storiti. Tako posije tudi na ta dva manj plemenita vzgojna pomočka višji ozir, ki dá otrokovemu delu tudi nadnaravno zaslužnje. Moder vzgojitelj pa otroku tudi sam omeni, da se pohvaljenec z dobrim delom ni prikupil le njemu, ampak tudi Bogu; kaznovanec pa da je žalil tudi Boga. S tem deluješ po čuvstvih tudi na utrditev otrokove volje.

Obrazložimo zdaj, kakó naj se priznanje in kazen pri vzgoji pravilno rabita.

1. Priznanje.

Strah je sicer dobra reč pri hiši, vendar je pa tudi res, da lepa beseda lepše mesto najde. Posebno še pri nepokvarjeni mladini. Kar le mogoče in dokler le mogoče brez škode, naj se pri vzgoji vse z lepo opravi. Na priznanju je videti, kakó to vzpodbode otroka, da brž vzljubi dobro in se utrjuje v dobrem, če ga doleti tuinsem iz ust vzgojitelja resnobna pohvala.

Breznikov Nacek se je učil za mašnega strežnika. Drenovo je šlo, zlasti konfiteor ga je moril. Cele popoldneve si ga je vtepal v glavo in že je skoro obupal ob njem. Pa je le spet zastavil. No, in končno

se ga je le prijel. Na klopici pred hišo je sedel tisti dan, Nacek namreč, ko so prišli mati s polja. »Mama, ga že znam!« jim je stekel naproti. Mati so se mu zadovoljno nasmehnili, ga prijeli za roko in povedli do klopice. Tam so pa vzeli knjižico v roko, Nacek je pa povedal. Dobro je šlo. Mati so rekli: »Res si bil priden, Nacek. Veseli me, da te bom videla streči pred oltarjem. Le pogumno nadaljui, kmalu boš znal vse.« O, to je bila pogačica za Nackal! Zna, pa še mati so tako veselili! Še tisti večer se je hotel učiti naprej, pa so mu mati zabranili, češ: »Jutri je šola; najprej naloge!« In Nacek je brž voljno ubogal in se z veseljem poprijel nalog.

Kaj malo priznanja stori! Podžge otroka, naveže ga na dobro, pa naj bo pohvala tudi samo skromna besedica, prijazen nasmehljaj ali tih pokimljaj. Koliko bolj, če je lepo obdarilo! Pa kaj ne bi — saj še nas, staro grčo, razveseli, če nam za zvestobo v izpolnjevanju dolžnosti kdo izreče ali pa vsaj pokaže priznanje. Kakó je ponosen vojak, če je prejel svetinjo; kakó vesel uradnik, če dobi križec; kakó počeščen dostojanstvenik, če je prejel nov časten naslov. Vse drugače važna in prijetna se zdi pohvaljencu njegova služba, pol lažje njene dolžnosti, vse milejši njegovi predstojniki. S podvojenim veseljem nadaljuje delo, prezira trude, hoče novih uspehov. Pa bi bilo otroško srce za priznanje mrzlo, ko je še vse navezano na čutno in še nima zmisla za vzvišenost stanovskih dolžnosti, če še nič ne gledamo na častiželjnost, ki je ima vsak človek nekaj, otrok tudi. In prav je, da je ima. Koristno izrabiti jo je treba, pa bo otroku mogočna vzpodbuda, ki mu bo podžigala pogum, krepila deloljubnost pa dajala vztrajnost.

Prav treba rabiti kajpak priznanje, da postane blagodejen vzgojni pomoček. Pa kako? Nadrobno obrazložimo: kaj zasluži pri otroku priznanje, kdaj naj se izreče priznanje, in s čim.

Prvo: Kaj zasluži priznanje? — To je gotovo, da nič, kar je slabega. Pa kolikrat lahko slišiš taka-le priznanja: »To

si mu jo zasolil!« — »Imenitno si ga povalil!« — »To si jo zvito ukrenil!« — »Si že prav naredila, da si jo dobro ozmerjala.« — »Na krajcar, ker si tak gad!« In podobno. S takimi priznanji se pač ne vzgajajo blagi ljudje.

Pa tudi tega nikdar ne hvaliti, kar ima otrok brez lastnih zaslug; talent, spretnost, moč, lepoto itd. Kako je ta bister in oni zgovoren, kako se Pavlica lahko uči in kako Minka lepo poje in kako zna Pepček risati in Francek telovaditi. In kakšne lase ima ta in ona oči in tretji zobe in roke in noge in — pajk vedi, kaj še vse. Otroci pa poleg, pa se pasejo na takem hlastanju kakor muhe po strupu, pa doraščajo naduti in šopirni in vsekrižem nevoščljivi. Ali naj je to vzgoja?

Priznanje zasluži delo, ki so posebno težka ali zelo plemenita. Zgled naj to pojasni.

Zivel je v prestolnem mestu bogat uradnik. Imel je sina, ki je študiral na vseučilišču. Ta mladi gospod je zajtrkoval nekega jutra v kavarni — kar se zmračil in ulije se huda ploha. Skoro istočasno pride iz stranske ulice izprevod: star kapucinski pater hiti nekam previdet bolnika. Mladi gospod takoj vstane, pohiti z dežnikom za patrom, dežnik razpne nad njim in duhovnika spremi prav do hiše, kjer je bil bolnik. Ej, kakšno zijanje je to bilo za njim in zgledovanje! Ob kavarniških oknih, po prodajalnah, po vsi ulici... Zvedel je o tem dogodku tudi oče mladega gospoda. Oči so se mu porosile, ko mu je o tej sinovi plemenitosti pravil prijatelj. Takoj je doma povezal v mošnjček kupček cekinov pa jih je zvečer ves ponosen dal sinu: »Ná, da boš vedel, kateri dan te je bil tvoj oče najbolj vesel!«

Kratka pohvala, pa krepka in ob pravem času! Saj je pa bilo to blago dejanje nekaj izrednega, prostovoljno, iz plemenitega nagiba pa s premagovanjem in trudom izvršeno. In za podobna dejanja — ne pa za vsak nič! — pristoji priznanje tudi otroku. Če zatara otrok v sebi kako napako ali strast, ki ji je bil že jako vdan; če

opravi kako težko delo voljno in z veseljem; če velikodušno odpusti razžalniku; če popusti igro ali razveseljevanje takoj, ko ga pokličeš; če pride domov lačen, pa potrpežljivo počaka na jed; če si mu nevedé storil krivico, pa voljno potrpi; če je tedne in mesce izredno marljiv in ubogljiv — na kratko: če je bilo treba res junaškega duševnega boja ali izrednega telesnega napora, da je otrok izvršil to in to, takrat pa le s popolnim priznanjem na dan, čimbolj očitno in slovesno, tem bolje. Priznanje ob taki priliki poživi izmučeno dušo kakor blag dežek izsušeno grudo.

Vendar bodi takoj tu povedano: Take prilike so redke, zato bodi pa tudi vzgojitelj s priznavanjem zelo zmeren in kratek. Preveč sladčine želodec pokvari. Preveč hvalitev in obdaritev pa vzgojo. Dosti je, če priznaš navadna hvalevredna dela z besedami: »Veseli me, da si tako storil.« — »Bog te je vesel in jaz tudi.« — »Le pogumno nadaljuj; vse gre, če človek hoče.« — »Dobro ti bo, če boš vedno tak.« — »Bog ti bo bogato poplačal vsa taka premagovanja.« In podobno. Ne pa večnega hvalisanja in obkladanja z medenimi besedami in kupi daril, da otrok misli, sama sveta nebesa se morajo nad njim odpreti. Slomšek pravijo: »Pogostna hvala je pridnosti slana.« Otrok, ki je preveč hvaljen, vzljubi ničemurnost in išče pri slednjem trudu priznanja.

Na to-le okolnost pa še posebe opozorimo: Čimbolj je otrok omahljiv v dobrem in nagnjen k hudemu, tem večkrat ga je treba podžgati s primernim priznanjem. Zlasti mali in slabonadarjeni otroci pa tudi poboljševanci so potrebni večkratne pohvale. Dodane naj se pa priznanju vedno tudi bodrilo: »Le čvrsto naprejš!« ali: »Le nikar ne opešaj!«, da otrok ne misli: sem že na vrhuncu popolnosti — če prejme tu insem kako priznanje.

Koristno je tudi, da je pohvala ali obdarilo karmoč primerno otrokovim dobrim lastnostim (individualnosti) in izvršenemu delu. Za manjši trud manjše priznanje, za večji trud pa večje priznanje. Izredno mar-

ljivemu otroku je privoščiti v priznanje daljši oddihljaj ali zanimiv izlet; odkritosrčnemu je izkazati živahnije zaupanje; vrlupoštenemu je pokloniti kak dar; zelo ubogljivemu je prijazno postreči; tihemu in skromnemu pa nakloniti kako odlikovanje. Vsakemu po njegovih svojstvih, da prejme krepost tako priznanje, kakršno ji najbolj koristi.

Brezobzirno pa je opustiti vsako priznanje, če je opaziti, da otrok nalašč išče za svoje delo pohvale ali obdarila, priznanja. To ni težko zaznati: če se otrok rad sam hvali, če druge tožari in zapostavlja, prezira in zaničuje; če dela vse le iz trme, častilakomnosti ali nevoščljivosti. Tu bi bilo priznanje strup. Ali pa bi bilo vsaj krivično. Le tisto sme vzgojitelj pohvaliti, kar je hvalevredno tudi pred Bogom. To pa ni hvalevredno pred Bogom, kar izhaja iz ošabnega srca.

Priznanje naj se pa deli tudi strogo nepristransko. Pristranost je pri vzgoji sploh hudo zlo; pa nikoder tako pogubno kot pri pohvalah, obdarilih. Da bi vzgojitelj ene vedno zmerjal, druge pa na pretege hvalil in poveličeval; enemu dajal kratke pohvale, drugemu pa peval hvalnice; bolehamim kazal čmeren obraz, zdravim pa veselega; fantiče le ošteval, deklicam pa kadil za vsak nič; malim se vedno smehljaj, v večje pa vedno režal — to ne gre in ne sme biti! Nikjer trdoba tako živo ne skeli kakor tam, kjer se krivično dele sladkosti in grenkosti. Le vsakemu, kar mu gre in kolikor mu gre! V roditeljskem srcu mora biti za priznanje in kazen zlata tehtnica, ki prisodi in odmeri slednjemu do trohice natančno, kar mu gre; pa tudi odtegne, česar ne zasluži.

Končno še nekaj, kar je tudi zelo važno v tej reči: Grda napaka se kaže pri nekaterih vzgojiteljih v tem, da hvalijo in slave vedno le enoinisto otrokovo dobro stran; druge — morda manj razvite in manj utrjene dobre lastnosti otrokove pa zanemarjajo. To dela vzgojo enostransko. Priznanje naj pravtam podžge, kjer se ohlaja gorečnost. Že prav, če prejmejo izredne,

stanovitne čednosti pohvalo; toda slabših ali pojemajočih pa tudi ni prezreti, če jim le more primerno priznanje kakó pomagati k moči in razvoju. Na primer: če je otrok marljiv za učenje — kolikrat je pohvaljen! Če pa redno vsak mesec ali celo vsako nedeljo prejme svete zakramente, pa ne dobi vse božje leto odnikoder nobenega priznanja. — Če otrok rad pomaga v kuhinji ali na polju, dežuje nanj pohval: »Priden, pri-

den!« Če je pa skromen v obleki, zdržen v pijači in v razveseljevanju, pa ne prejme morda nikdar za to priznalne besedice. — Če je otrok varčen, štedljiv, celó skoparen, se mu obeta zlata prihodnost; če je pa usmiljen do revežev, postrežljiv do poslov, radodaren za dobre namene, pa začneta oče in mati nad njim celó godrnjati. To ni prav! Vsaki zaslugi o pravem času čast!

(Dalje.)

Glejte, ženin prihaja . . .

(Ob večnih obljubah.)

Zenin, moj nebeški Zenin
v beli hostiji prihaja;
kralj vseh kraljev, Bog neskončni,
molijo ga knezi raja.
Jezus večni, vsemogočni
prstan dal mi bo poročni.

Lep je, da ga solnce gleda,
jasna luna se mu klanja,
zvezde ga strme slavijo,
v dolih limbar mu pozvanja.
Njemu sem nevesta srečna,
ki ga moli večnost večna.

Zlato solnce, stopi više,
dvigni se nad nebno cesto:
Si li videlo na zemlji
že srečnejšo kdaj nevesto?
On, Neskončni, Vsemogočni,
prstan dal mi je poročni . . .

Sto in sto jih je izpustil
mimo tisočih je hodil,
mene je izbral za svojo,
od mladosti me je vodil.
Danes za ljubezen zvesto
venčal sam me bo nevesto

Zenin, moj nebeški Zenin
v beli hostiji se bliža;
čujte blažena nebesa,
kaj prisegam v blesku križa:
»Ti boš večno sreča moja,
večno jaz nevesta tvoja!«

M. Elizabeta.

Zgubljeni poklic.

P o v e s t .

(Dalje.)

L.

26. oktobra 1886.

Moja bolezen je vedno hujša. Že je štiri mesce, kar sem prekinil pisati svoj dnevnik. Sele sedaj ga zopet nadaljujem. Želim, da ga dovršim in tu povem vse, kar se mi je dogodilo v zadnjem času.

V resnici ne razumem Don Boskovih besed!

Dosedaj sem upal, da mi bo Bog povrnil toliko zdravja, da se bom mogel zopet vrniti v samostan, kjer začnem pobožne vaje ter naredim obljube, končno pa bom umrl v naročju svojih bratov. A že se bojim, da to ni nič drugega kot prazne sanje. Ne morem več stati na nogah.

Samostan torej ni več zame; ne pre-mišljevanja, ne molitve, ne slavospevi, ne

spokorna dela, ne celica — vse je končano!

Ne ostaja mi nič drugega kot vdano čakati na svojo zadnjo uro in se pripraviti na dobro smrt.

Vem, da bi mogel še veliko povedati, dosti odkriti, a nimam moči... zato končujem.

Že čutim, kako blagodejno me obdajajo angeli smrti.

Kaj je smrt? Veder zapad trudnega dneva; usodni trenutek, ki vznemiri tudi najtrdovratnejšo vest in jo napeljuje k popolšanju. Smrt je prehod v novo življenje, v življenje prijetno, blaženo, večno.

Srečen se hočem spustiti v globoko tišino groba, o Gospod!

Usmiljeni Bog, usmili se moje materel!

LI.

30. novembra 1886.

Približno mesec dni se ne morem več dvigniti iz postelje. Vendar sem zbral toliko moči, da pišem svojemu Karlu in nekdanjemu ravnatelju.

Rotil sem ravnatelja, naj mi stori to veselje, da umrem v naročju svojega krepostnega prijatelja. Upam, da bom uslišan. On mi bo zatistnil oči in roke prekrižal.

Prosim tudi svojega dobrega Karla, ki mu izročam te-le beležke, da jih izda na svetlo. Tebi, o Karel, jih izročam, uredi vse in ne briši ničesar, kar bi slučajno žalilo tvojo ponižnost! To so zadnje želje tvojega Hinka, ki se bliža smrti.

Nisem mogel storiti dobro s svojimi deli v življenju, zato vroče želim, da bom vsaj s tem koristil dušam. Kdo vé, koliko prevaranih mladeničev, koliko zaslepljenih staršev od ljubezni ali sebičnosti se bo spametovalo, ako prečitajo mojo povest.

2. decembra 1886.

Češčen bodi Bog! Prihajajo pisma iz Italije, ki mi javljajo, da je Karel že na potu k meni.

Oh, ostal bo tu, dokler ne izdihnem! Ti mi zatisni oči, moj Karel!

Čutim, da je prav blizu konec mojih dni. Moči mi pešajo. S tresočo roko, ne da bi gledal na papir, pišem te zadnje vrstice.

Dan se pomika h kraju; burja in vihar sta prenehala. Izpolnjujejo se veliki cilji modrosti božje. Žalostna igra ima tolažilen konec.

Umiram miren in zadovoljen. Tebi, dobra mati, odpuščam vse, — nikdar naj ne pride iz mojih ust beseda obtožbe! Naj ti odpusti Bog, kakor ti odpušča tvoj Hinko! Ne obupaj, mati, vsi se bomo zedinili za večno. Zbogom, sestri moji! Ako vaju kliče Bog, da bosta njegovi nevesti namesto mene, kakor ste mi že večkrat govorili, bodita verni, ljubita ga — in molita za pokoj vajinega Hinka! Jaz pa bom tam gori molil za vaju. Čakam vas tam. Karel moj, zbogom! Zahvalim te za vse, kar si mi storil. Ko pridem v nebesa, se bom spomnil tebe.

Pripravimo se vsi! Bog pride nenadoma. — Ali si pripravljen za odhod? Večnost te čaka!

Tvoje usmiljenje je neskončno, Gospod! Ti si nam pokazal pot pokore. Odpustil si mi. Zadnji si govoril ti, govoril si besedo odpuščanja. Ti, ki nadloge in solze plačuješ in ki kaznuješ v svoji modrosti, a objemaš tudi onega, ki k tebi kliče, — ozri se name!

(Prihodnjič konec.)

Častna straža Marijina — pozor!

Nevarnost je, da pridemo Slovenci pod framasonsko laško vlado. Kako se godi tam beneškim Slovencem, dobro vemo; nič bolje se ne bi nam. Kjer ne dajo Bogu, kar je božjega, tudi nam ne bi dali. Lep kos male

slovenske dežele že ječi pod tem krutim jarmom. Usoda goriških Slovencev je usoda nas vseh; če trpi en ud, trpi celo telo. Ljubezen do naših bratov zahteva, da jim pomagamo iz

te nove sužnosti. Vojaki storijo dolžnost v polni meri. Ali zdi se mi, da jim mi premalo pomagamo z duhovnim orožjem. Ker vojska že dalj časa trpi, ker smo imeli lepe uspehe in ker smo hrabro odbijali izdajalske sovražne navale, smo se čutili nekako nepremagljive. Odložili smo duhovno orožje, popustili vojne pobožnosti, pomnožili

obhajilni mizi, pred vsem prvo nedeljo v mesecu. Šolarji bodo radi sledili svojim staršem, bratom in sestram, ako vidijo te pri Jezusu. Zbirajmo se okoli tabernakelja v urah molitve, ki naj bodo tedenske v vojnem času. Vedno so se tudi v tej grozoviti vojski pokazali vidni uspehi po večjih vojnih pobožnostih. Člane družbe ure

Benedikt XV.

Ob 2. obletnici izvolitve dne 3. septembra.

pa grešno življenje. Kot so pokazali zadnji žalostni dogodki, smo še vedno v veliki nevarnosti. Kaj naj storimo? Pomnožimo sv. obhajila, napravljajmo skupna sv. obhajila v III. redu sv. Frančiška, po Marijinih družbah; posebno moški naj se zbirajo pri

sv. rožnega venca pa še posebej prosim, da spremenimo za časa vojne svoje letne ure v mesečne ure. Ne enkrat v letu na določeni dan, ampak vsak mesec na določeni dan in uro na stražo, da ustavimo nadaljnjo

prodiranje sovražnikov; še več, da jih zapodimo tje, odkoder so prišli. Zopet pa vabim verne Slovence, da se uvrstimo v Marijino duhovno armado dominikanske bratovščine sv. rožnega venca proti frama-

sonski armadi brezvercev, ki vodi to vojno. Opustimo pa tudi vse, kar žali Boga in Marijo: versko mlačnost, nečisto življenje, plese, pijančevanje!

Dom. Janež, župnik.

Molitev.

Oči prosile so Ga same,
naj dušo sveti mir objame,
naj čez obličje se razlije
radost Njegove domačije.

»Oj Ti, ki ni Ti bila tuja
na svetu niti bol najhuja,
vlij v srce mi koprneče
le žarek sladke svoje sreče...«

In pred Teboj bo luč vžžarela
in v dnevih vseh bo plamenela;
spoznalo bo resnico sveto
srce, ki bilo je oteto...«

Lublin. — Vinko B. Radoš.

Pismo z bojišča.

26. aprila 1916.

Predragi čitatelji »Bogoljuba«!

Vam sem se namenil par vrstic napisati. Čeravno si osebno nepoznani, vendar smo si gotovo vseeno odkriti prijatelji, kajti vez, katera nas veže, je eninisti smoter, namreč: p o g l o b i t e v k r š č a n s k e g a ž i v l j e n j a med nami, da potem dosežemo časno in večno srečo.

Vem, da bralci »Bogoljuba« so — zlasti v tem vojnem času — večinoma ženske, dekleta. Pa saj tudi v mirnem času ni bilo dosti bolje, kajti moški smo bili vedno bolj za politiko, in sicer takšno, katera je vzrok sedanje strašne vojske. Seveda marsikatera že vzklika: »O, moj se s politiko ni nikdar pečal, zato gotovo ni te nesreče kriv!« Da pa temu ni tako, se bomo ob drugi priliki obširneje pomenili. Za danes rečem le to: Vsi smo se s politiko, naravnost ali posredno, pečali in pečali se bomo, hočeš nočeš — moraš do zadnjega diha. Izbirali so bomo le, v kakšnem smislu se bomo pečali. Toda mi, bralci »Bogoljuba«, si pravzaprav ne bomo izbirali, v katerem smislu naj se s politiko pečamo in kako naj vplivamo, da nas podobno gorje več ne zadene, kajti pot, na kateri smo, in pripomočki, katerih se poslužujemo, so pogoj časne in večne sreče.

Zakaj pa nismo potemtakem že deležni zaenkrat vsaj te časne sreče, ako smo res na

pravi poti in ako so pripomočki, katerih se poslužujemo, res pravi? — Poglejmo vzrok! Zadnjič je urednik sporočil med drugim tudi to veselo novico, da ima »Bogoljub« 30 tisoč naročnikov. Vsekakor častno število! Recimo, da je bralcev »Bogoljuba« še enkrat toliko, kateri niso manj goreči od naročnikov, dobimo že število 60 tisoč. K temu pridajmo še kakih 40 tisoč nenaročnikov in nebralcev »Bogoljuba«, ki pa so vseeno goreči katoličani, kot naročniki in bralci drugih nabožnih listov in so udje raznih drugih bratovščin in redov. Vsega skupaj bi nas torej bilo okoli stotisoč. Lepo število je že in — recimo, da bi ne bil račun pogrešen in bi se s tem komu krivica ne godila, da nas je dvestotisoč, bo vseeno neko drugo število še »častnejše«! Prijatelj! Slovenski narod šteje blizu dva milijona duš, potemtakem ostaja med nami in okrog nas 18 stotisoč mlačnih in mrzlih katoličanov! In pri vsej tej gorostasni razliki velja naš narod za najbolj katoliški narod v Avstriji! Ako pa so drugi narodi še manj katoliško-goreči od našega, potem si lahko mislimo in presodimo, v koliko je Avstrija vredna naslova »katoliška država«! Ako pa je Avstrija tako malo katoliška, kaj naj potem rečemo o Angleški, Francoski, Nemčiji in o drugih državah sploh? Vredna posledica tega je — sedanja vojska!

Mnogo se o sedANJI vojski, njenih vzrokih in posledicah piše, toda vse to večinoma v »Bogoljuba« ne spada in za marsikaj bode pri-

mernejši čas po vojski, ako nas Bog živi. Samo še nekaj bralcem v razvedrilo.

Sem tako srečen, da »Bogoljuba« vedno dobivam in se z njim — krepčam. Si ne morete misliti, kako milo je pri srcu, ko se bere o raznih vaših pobožnostih, katere doma opravljate. Kako hrepeni srce zopet po tistih časih, ko bo moglo zopet biti tako srečno! ... Že nekaj časa se nahajam med drugim narodom v prijaznem trgu. Drugi kraji, drug narod, toda nekaj je tukaj, kar ni drugo, in to je: Zveličar v tabernaklju in pobožnosti pred njim.

Prve tri dni velikega tedna je bila štiri-deseturna pobožnost pred izpostavljenim; vsak dan približno 14 ur, t. j. od 5. ure zjutraj do 7. ure in pol zvečer. Kakor povsod, zlasti v tem času, ko so moški na vojski, so opravljale pobožnost večinoma žene, dekleta in otroci. Častilci so bili č. oo. frančiškani iz bližnjega samostana, tretjeredniki, šolska mladina pod zglednim nadzorstvom učiteljskega osebja, gojenci raznih zavodov in številna dekleška Marijina družba. Zlasti ko je ta nastopila (od 11. do 12. dopoldne), je bil prav nebeški prizor. Kakor vsi drugi častilci, se je tudi Marijina družba zbrala ob določeni uri v bližnji frančiškanski cerkvi, odkoder je, ko se je približala njej določena ura, podala v procesiji, z gorečimi svečami v rokah, na glavah bele rute, glasno moleč v primerne psalme pevajoč, v farno cerkev pred prestol ljubezni in miru. Prva jutranja in zadnja večerna ura je bila za splošno ljudstvo. Z eno besedo: pobožnost se je vršila zgledno in vzorno, da si lepšega skoro ni mogoče želeli. — Imel sem srečo tudi pred vojsko se podobnih pobožnosti udeleževati, toda ne s takšnimi občutki kakor tukaj. Drugegačen je bil čas pred vojsko in drugačen je sedaj. Poprej — vsaj tako se je zdelo — nismo toliko potrebovali, zato tudi niso bile naše prošnje in občutki tako prisrčni. Sedaj pa v teh dnevih viharjev, nesreče, greha, gorjá in solzá se vse drugače občuti pred njim, ki more vsemu temu zapovedati, da utihne in se umiri. — In še nekaj drugega je bilo, kar je budilo mile občutke. Danes, ko še vedno diplomati in državniki vojujočih se narodov in držav z vso trmo in strastjo naglašajo nadaljevanje vojske, kleči ta narod tukaj, kakor vi doma in vsi drugi po širnem svetu in mi med njimi raztreseni, pred Vladarjem vladarjev in skupno usmiljenja prosimo, mu po svoje zadostujemo in — ga uživamo ... O, Cerkev katoliška, razširi sel Objemi vse množice različnih narodov in družij jih v lomljenju kruha. To bode šele pravi pogoj trajnega miru. O, ko bi diplomati in državniki klečali pred Kraljem miru, kakor goreče krščanske duše, bi ne bilo samo vojske takoj konec, temveč bi sploh nikdar ne bila zadrž-

jala. — Gotovo bode poprej nastopil mir, nego si mnogi državniki mislijo. Nikakor pa naj s tem ne poneha naša gorečnost. Sicer je videti ravno vsled vojske, da bode vera mnogo izgubila, t. j. polno spačenosti nam je vojska prinesla; kar pa naj nas nič ne moti in poguma ne jemlje. Prvič se zavedajmo, da vse to slabo je bilo že pred vojsko in razlika je le ta, da kar se je poprej nekako skrivalo in se tako-rekoč samo sebe sramovalo, je zdaj v vsej svoji grdobi in gnusobi butnilo na dan, kakor bi vraga z verige spustil. Drugič pa se zavedajmo, da je med nami tisti in ostane pri nas do konca sveta, kateremu so poleg morja in vetrov bili pokorni tudi — hudiči. — Kakor v začetku povedano, nas statistika kaže res majhno število, toda v svetem pismu stoji, da ko je Bog hotel svoje ljudstvo od sovražnikov osvoboditi in rešiti, je to dokazal vsakikrat brez ozira na število in premoč, torej: kvišku srca!

Oprostite, še nečesa se moram dotakniti. Zlasti pa mi ne štejte v zlo, ker pri tem se nekoliko pohvalim »z močmi svoje slabosti«. Zadnjič je urednik »Bogoljuba« prav izvrstno omenil med drugim potrebo zdržnosti opojnih pijač in praktičen pomen tega. Koliko se jih je temu pozivu odzvalo, bodem že iz »Bogoljuba« zvedel. Povem pa že naprej, da me prav malo iznenadi ali osupne pičlo številce priglašanih. Sam sem popoln abstinent že od dobe »Piščalke«. Ker premnogi niti ne veste, kdaj je to bilo, vam povem, da pred 12 leti. Menda je omenjeni list izhajal kot prvo protialkoholno glasilo in po njega zasluži sem se odpovedal za celo življenje alkoholnim pijačam, kar še danes zvesto in s ponosom držim. Koj pa izjavim, da se nisem oprijel zdržnosti iz bogoljubnih ozirov, čeravno sem se zavedal, da mi ne bode treba več se, kakor poprej skoro pri vsaki spovedi, obtoževati: »Pil sem čez mero, bil sem pijan« itd. Kratko rečeno: v abstinenco so me vrgli, kakor tudi moje tovariše, le bolj posvetni oziri. Da bi v vseh teh letih napravil pred Bogom kakšno posebno zavezo ali sklep, se ne vem spominjati. Ko sem torej zadnjič čital v »Bogoljubu« poziv, naj bi se zlasti na veliki petek to napravilo, sem si mislil: No, ta moja zdržnost je sicer že nekaj starega, ker pa drugega primernejšega ravno nimam, hočem to Zveličarju pokloniti v zadoščenje. Imel sem priliko biti na veliki petek do treh popoldne pred božjim grobom, torej zelo pripraven čas za takšno darovanje. Pričel sem zbirati besede in zdihljaje, pa čutil sem nekak notranji glas, ki mi govori nekako takole: »Priatelj! Kaj pa hočeš trpečemu Odrešeniku darovati? Ali svojo abstinenco? Ali ti je to kaj težkega, ko jo vendar stokrat lažje prenašaš nego poprej

pitje! Ali imaš od nje kakšno škodo in zanjo morda doprinašaš kakšno žrtev? Saj imaš vendar od nje le dobiček, častni in večni!« — Ko smo nekoč koj ob začetku naše abstinence bili med seboj v debati abstinentje in pivci, je nekí moj tovariš soabstinent zaklical trdovratnim pivcem, kateri so kljub jasnim dokazom le svojo trobili: »Prijetelji! Z dokazi in z zgledom vas menda zato ne moremo pridobiti, ker to je posebna milost božja, katera edina vas more v to pripraviti, in boste veseli, ako jo kdaj dosežete.« Ko sem se na to debato spomnil, mi res ni ostalo drugega, nego se Zvečičarju za to izredno milost zahvaliti in ga prav iz srca poprositi, naj tudi drugim isto dodeli.

Tukaj je vinorodna dežela in ljudje zelo prijazni in gostoljubni. Kar pa je tukaj slabega, oziroma kar časno in večno dobro spodkopuje, je — pitje! Neka gospodinja mi je hotela postreči, z vinom seveda. Ko prijazno odklonim, se čudi in hoče vedeti vzrok. Na kratko ji pojasnim in pristavim, da na Slovenskem nas je par tisoč takšnih ljudi. In nato se je še bolj začudila, kajti o tem tukaj niso menda še nikoli slišali. Vzrok je, da postajam, čeravno malo o tem govorim, zelo znana osebnost. Šepetajo si: »Glejte, ta je tisti, ki ne pije« itd. Pri tem mi prihajajo na misel besede dr. Kreka, ki je svoj čas na nekem protialkoholnem shodu rekel: Naša agitacija je tudi lahko mutasta. Že s tem, da smo abstinentje, vzbujamo zanimanje in povpraševanje ter se o nas govori.

Ker imam priliko, hodim nekaj dni vsak dan k sv. obhajilu. V cerkvi pristopi neka go-

spa (Italijanka) in me nemško vpraša: »Ste Vi Nemec?« Odgovorim: »Ne! Slovenec sem.« Pravi: »Kako ste pridni!«

Nisem zapisal tega zato, da bi se pred kom hvalil, temveč zato, da spoznate, kako se povsod dobé sorodne duše. Posebno me je pri tem veselilo to, da sem mogel reči gostoljubni gospodinji: »Na Slovenskem nas je par tisoč« — gospej v cerkvi pa: »Slovenec sem.« Četudi le pred dvema ženskima osebama, se mi je zdelo to nekako zadoščenje, oziroma maščevanje in nekaka pljuska v obraz nemškemu pisatelju Müllerju, ki je o Slovencih zapisal, da so degeneriran narod.

Ve pa, slovenska dekleta, članice Marijinih družb, nikar ne mislite, da je del, katerega ste si izvolile, tako neznamen in izpolnjevanje družbenih pravil za javnost malo ali brezpomembno. Nikar ne mislite, da ste le za paradu v cerkvi in pri procesiji. Zavedajte se, da so tudi drugorodna dekleta združena v Marijinih družbah z istimi pravili, istimi dolžnostmi in pobožnostmi. Vse pa ste kvas med svojim narodom, kateri ima prekasviti celo človeško družbo k pravemu, doslednemu krščanstvu. — Danes si še državniki tudi za po vojski žugajo z raznimi bojkoti, in močnejši narodi si že v naprej določajo posebne predpraviče, kar gotovo ne vodi k trajnemu miru, za katerega — pravijo — se bojujejo. Dolžnost katoličanov vseh narodov bo, da strnemo naše vrste in kot taki postanemo vplivni zaščitniki miru.

Za danes samo še pozdrav vsem skupaj, Prihodnjic pa nekaj drugega. A. S., vojak.

† Korporal Jožef Orel.

Dne 18. marca je umrl v cvetju svojega življenja Jožef Orel, 26 let star kmečki fant, na domu svojih staršev, v Žikovcu, župnije Mozirje. Bojeval se je od meseca decembra leta 1914. na raznih bojiščih v hudih bitkah, zlasti pri zavzetju Srbije in Črne gore. Ni bil ranjen, pač pa si je nakopal hudo prehlajenje, da je bolezní podlegel. Vedno si je želel, da bi počival v domači zemlji in njegova želja se mu je izpolnila, da v zemlji domači zdaj truplo leži. Bil je vedno vesel in korajžen fant, iz njegovega grla je vedno donela vesela pesmica. Bil je tudi velik prijatelj slovenskih listov. Kako je bil priljubljen med vsemi, je pričal njegov pogreb. Za njim žalujejo že priletni starši, dve sestri in dva brata-vojaka. Ti pa, dragi Joško, počivaj mirno in veseli se v družbi izvoljenih na veke, in pričakuj nas nad zvezdami! Težka bila je ločitev, a tem veselejša bo združitev!

† Matevž Vidic.

17. junija 1916 je bil Matevž Vidic ranjen od šrapnela in je nato drugi dan umrl častne smrti za domovino. Bil je v 21. letu svoje starosti, iz župnije Mavčiče. Boril se je nad eno leto proti sovražniku. Stotinja je z njim izgubila enega izmed najboljših in najhrabrejših borilcev. Bil je jako trezen, tih in ljubezljiv, nikdar ni zahajal v nobeno družčino. Najraje je bil pri svojih domačih, katere je tako pri srčno ljubil. Ves prosti čas je porabil za branje dobrih knjig in časopisov. Bil je zvest naročnik »Slovenca« in »Domoljuba«, najdražji pa mu je bil »Bogoljub«, katerega je vedno do zadnje črke natančno prebral. Rad je močil sv. rožni venec, katerega je vedno nosil s seboj in kateri ga je spremljal tudi v črni grob. Počivaj v miru!

Padli in umrli kongreganisti.

ABITURIJENT¹ IN KONGREGANIST MIRKO VIDER.

Padlemu junaku in prijatelju v spomin.

V južnotirolskih gorah, v bližini gore Cima Dodici, katere skale so oškropljene s slovensko krvjo, spi trdo in nevzdravno spanje tudi c. in kr. rezervni kadet in abiturijent Mirko Vider, ki je padel dne 9. julija 1916 na polju slave, zvest dani prisegi: Tudi življenje za domovino.

Žalostno vest je prvi sporočil brat pokojnika, ki je tudi v bojni črti kot računski podčastnik, z besedami: S krvavečim srcem Vam moram sporočiti, da je padel dne 9. julija 1916, zadet v vrat, naš vročeljubljeni Mirko. Revček je kmalu umrl. Preden so ga položili v skalnati grob, božal sem ga po licih in kropil s solzami. Brezmejno težko mi je bilo slovo od ljubeznivega obličja mojega edinega bratca. Grob so lepo uredili in zasadili nanj križ z vžganim napisom. Jaz pa sem zasadil na grob bele planinke, modri encijan in rdeči rododendron. Dokler me bode vodila pot mimo groba, ga bodem gojil zelo skrbno. Naš polkovnik me je tolažil z besedami: Vaš brat Mirko je bil pravi junak in je kot tak tudi umrl. Njegovo ime ostane zapisano z zlatimi črkami v zgodovini našega polka.

O junaški smrti smo zvedeli še sledeče: V postojankah je bil komaj par dni. Ko se je ločil od svojega brata, je izražal trdno upanje, da se še vidita zdrava in vesela. V dno duše je bil namreč prepričan, da se povrne v domovino zmagoslavno, deležen veselja in slave zmagovalcev. Dne 9. julija pa se je vnel krvav boj, pravo mesarsko klanje. Tako kratkega in vročega boja še ne pomnijo. Na voj, ki je imel zasedene zemlje približno 200 korakov, je prodiralo tri bataljone alpinov. Bojevatni so se torej morali proti veliki premoči, vendar so hrabro odbili sovražni napad. Nič manj kot 500 mrtvih Italijanov je obležalo pred oddelkom, v katerem je služil pokojni Mirko. Ko je dobil

ukaz, da napreduje, ga je zadela sovražna krogla v vrat in kmalu je mirno zaspal smrtno spanje. Tovariši in moštvo, ki je bilo njemu podrejeno, so jokali ob njegovem truplu. Podložnikom je bil namreč vedno dober; če je iz službenih ozirov včasih moral biti strog, je to strogoost skušal pozneje izravnati na primeren način z dobroto in ljubeznijo, ker je dobro vedel, da na ta način doseže večjo vdanost in pokorščino. Dnevno povelje je dan po Mirkovi smrti konstatiralo, da je bil to eden največjih porazov italijanskih alpinov. Dve in pol kompaniji sta vrgli nazaj štiri italijanske bataljone. Polkovnik je pisal: Dan 9. julija 1916 bo časten dan v vojni zgodovini 17. pešpolka, krasen spomin za večne čase, ki bo pričal, kakšni so bili junaki drugega bataljona. Mrtvih junakov se hočemo spominjati v vedni ljubezni in nemejenem spoštovanju. V tuji zemlji naj počivajo v miru. Dalje imenuje to povelje Mirkota Vider za kadeta v rezervi za njegov junaški nastop pred sovražnikom.

Pokopan je bil Mirko dne 10. julija v skalnatem grobu, ki leži 2000 metrov visoko v planinah. Z njim skupaj sta bila pokopana še dva kadeta in en poročnik. Skupaj so prišli v postojanke, skupaj so padli, skupaj so tudi pokopani ter čakajo vstajenja in plačila.

Mirko Vider je bil rojen Ljubljčan. Poznal sem ga od rojstva in moram reči, da sem ga vzljubil že kot ljubkega otroka in je bil tudi on meni vdan z vso svojo otroško dušo, zlasti pa še od trenutka, ko sem mu vezal birmo. Neizrečeno me veseli, da sva si v duhovnem sorodstvu, mi je rekel večkrat. Ostala sva si prava prijatelja do preranega groba.

Že kot učenec ljudske šole ni ljubil velike družbe razposajenih součencev, kajti bil je tihega in mirnega, a obenem veselega značaja. Za vsako storjeno uslugo in za vsak dar se je zahvalil s prikupljivim nasmehom. Že kot dečka ga je vedno zalezovala nesreča. Enkrat je padel tako nesrečno na kamenite stopnice, da se je močno pobil po glavi, nekaj let pozneje mu je pa njegov součenec pri neki igri po nesreči zagnal velik, oster kamen s tako

¹ Abiturijent je dijak, ki je ravno dovršil gimnazijo.

silo v glavo, da je priletel domov ves oblit s krvjo in z veliko zevajočo rano. Moral je iskati zdravniške pomoči in okreval je šele po več mescih.

Ko je vstopil na drugo državno gimnazijo, je ves svoj prosti čas pretičal pri knjigah. Ni se učil namreč samo tega, kar mu je velevala šola, nego proučeval je vse to, kar se mu je zdelo, da bode potreboval za poznejše življenje. Če mu je pa kaj časa ostajalo, porabil ga je za okrepitev svojega rahlega zdravja; bolehal je namreč vedno za boleznimi v grlu in v vratu. — Sovražna krogla ga je zadela tudi v vrat in mu prestrigla nit življenja v najlepši mladeniški dobi. — Strogo je pa grajal vedno pohajkovanje dijakov po ljubljanskih ulicah. Med počitnicami je rad delal daljše izlete, in izletov,

Mirko Vider.

katere je napravil v moji družbi, ne bom pozabil nikdar. V lepoti narave je videl vedno le vsemogočnost božjo, razvijal nazore za svoje bodoče življenje in se veselil mladega, brezskrbnega življenja. Spoznaval sem vedno bolj njegovo plemenito, za vse dobro vneto in še popolnoma nepokvarjeno dušo. Ker je moral 15. aprila 1915 odriniti k vojakom, je napravil predčasno maturo, in sicer z odliko.

Odlikoval se je tudi po svojem globokem verskem prepričanju. Pred začetkom vsakega šolskega leta in pred vsakim važnim dogodkom svojega življenja je opravil spoved in prejel sv. obhajilo in tako tudi na dan, ko je moral odriniti k vojakom. Že kot drugošolec je vstopil v dijaško Marijino družbo

in je bil kot tak vnet Marijin častilec. Med počitnicami je vsak torek in četrtek zahajal le sv. maši v prijazno Marijino svetišče na Rožnik, ob nedeljah pa mnogokrat na Šmarno goro. Z velikim veseljem je tudi obiskoval vsa večja Marijina božja pota.

Zelo je pospeševal abstinenčno gibanje med dijaki in je bil zadnji čas predsednik dijaškega abstinenčnega odseka. Predaval je o tej tvarini večkrat svojim tovarišem.

Ginljiva je bila njegova ljubezen do staršev, brata in sester. Večkrat je izjavil, da greni njegovo sicer tako lepo mlado življenje edino zavest, ko vidi, koliko se morajo truditi zanj že precej priletni starši, in kako željno hrepeni po trenutku, ko jim bode mogel

Matevž Vidic.

materijelno pomagati. Ravno teden dni, preden je daroval svoje življenje za domovino, je obhajala njegova mati god. In da bi se čestitka ne zamudila, pisal ji je že deset dni prej in nato vsak dan in vedno s pripombo: »Da Vam tudi dejansko pokažem, kako zelo Vas ljubim in da sem zlasti te dni v duhu vedno le pri Vas.« Tudi v vseh ostalih pismih vedno poudarja, kako srčno vse ljubi in kako željno pričakuje trenutka, ko bodo zopet vsi skupaj živeli v miru in sreči. Žalibog, da se Ti ni izpolnila ta Tvoja vroča želja in da Ti ni bilo usojeno še enkrat videti Tvojih dragih na tem svetu!

Pozabiti tudi ne smem omeniti njegove potrpežljivosti in vdanosti v voljo božjo. Ko je moral k vojakom, je

rekel: Če bodo prestali drugi, bom prestal z božjo pomočjo tudi jaz. Pisal je večkrat, da vojaški stan sicer ni njegov poklic, vendar se ne more pritožiti, da bi se mu godilo dosedaj zelo hudo. Jadikoval celo ni, ko je moral v strelske jarke, ampak sporočil mi je to z besedami: Prišla je tudi zame usodepolna ura, ko moram odriniti v bojni grom; vendar ne vem, kako bi se zahvalil dovolj Bogu, ker je moja duša tako mirna.

V zadnji dopisnici pa pravi, da je njegova edina zabava v postojankah, kadar si v duhu predstavlja, kako lepo, novo življenje se bode pričelo zanj, ako se vrne nepohabljen v Ljubljano med svojce. Živeli bodemo potem zopet v miru, saj sem trdno prepričan, da je ta vojska zadnja.

Dragi Mirko! Uganil si. Bila je to res zadnja vojska za Te. Kajti angel smrti z lavrovim vencem in palmovo vejico v roki se je približal tudi Tebi na bojišču in Te je poljubil v trenutku, ko si navduševal z mladeniškim ognjem hrabre junake slavnega kranjskega pešpolka proti zahrbtnemu sovražniku domovine in katoliške Cerkve, govoreč: »Fantje, naprej in pogum, Italijani se že umikajo!« ter je odpeljal Tvojo nedolžno, plemenito dušo nazaj k Bogu Stvarniku v res novo, veselejšo življenje. Nam pa, ki nam je Tvoj nepričakovani odhod globoko ranil srce, je v tej neizmerni boli edina tolažba križ, postavljen na Tvojem svežem, junaškem grobu, ki nam kaže proti nebu in govori:

Na svidenje — nad zvezdami!
Albin.

† Franc Bolta.

Dne 3. julija 1916 je padel na laškem bojišču v Jamiano pri Trziču naš zgleden in ljubljenski član Šentpeterske moške Marijine družbe Franc Bolta iz Obrij. Padel je za domovino junaške smrti na bojišču, odkoder ga je smrt presadila v boljšo, nebeško domovino. Dobro in blago ženo in petero ljubljenih otrok naj tolaži dobri Bog z upanjem na srečno svidenje v nebesih, kjer ni solza ne ločitve. Upamo, da njegova blaga duša uživa večno veselje, saj se je od začetka vojske, ko je bil vpoklican, do današnjega dne brala zanj vsak dan sv. maša. Dobri Bog tolaži žalujočo ženo in otroke!

† Martin Kovačič.

rojen v Artičah leta 1885., je padel v Galiciji 4. maja 1915. Bil je vzgleden mladenič in Marijin družbenik, komaj par let v zakonu, — je padel kot mučenik za drago domovino. Kako težko smo se sprijaznili z novico, da te ni več med živimi! Po tebi žalujemo vsi, posebno pa

tvoja te ljubeča žena, ki je ostala sama z dvema otročičema na posestvu. Globoko izgubo občutimo tudi bratje in vsi sorodniki, pa ukloniti se moramo volji Vsemogočnega. On, ki te je ljubil še bolj, te je poklical iz doline solz v boljše življenje. Dragi Martin, časten ti spomin!

† Viktor Antolovič.

Bil je jako priden in pobožen mladenič, zgleden ud Marijine družbe in tretjega reda sv. Frančiška. Rad je prepeval Marijine pesmi. Posvetnjaki so ga postrani gledali, ker se ni hotel z njimi družiti. Molil je jako rad. Srčno je želel priti k svoji materi nazaj, pa ni mu bila želja izpolnjena. Umrl je v bolnici v Beljaku. Na svoj rojstni dan, komaj 21 let star, je ležal na mrtvaškem odru.

† Jakob Šarc.

Homec. Svoje mlado življenje za domovino je dal dne 3. julija t. l. na gališkem bojišču Jakob Šarc, član tukajšnje Marijine družbe. Ker sva bila celo leto neločljiva prijatelja, vedno in povsod skupaj, zato sem ga poznal v vseh ozirih prav dobro. Bil je pošten in miren fant. Večkrat sem se zbal zanj, da ga slabi tovariši zapeljejo na slaba pota. A moj strah je bil nepotreben. Ostal je stanovit in zvest obljubam, danim svoji zemeljski in nebeški materi. Niti enkrat nisem slišal iz njegovih ust kake kletvine ali nespodobne besede. Pač pa je večkrat molil ali pa bral »Krščanskega vojaka« in »Bogoljuba«. Kadar je imel priliko, se je udeležil sv. maše in opravil tudi velikonočno sv. spoved. Tudi kot vojak se je obnašal na laški fronti kot v Galiciji vedno hrabro in junaško. Zato slava njegovemu spominu; žalujoče starše in sestro pa naj ob tako bridki izgubi tolaži On, pri katerem uživa njihov Jakec blaženi mir in rajsko srečo.

A. P.

† Franc Golobič.

Za ranami, dobljenimi v boju, je izdihnil svojo dušo v bolnišnici na Dunaju zgleden član stopiške Marijine družbe Franc Golobič z Vrhov. Malokateri otrok ljubi svoje starše tako, kot je ljubil svoje on. Njegova obširna, lepa pisma so polna otroške ljubezni in tolažbe žalostnemu očetu, materi in sestram:

»Nikar ne žalujte in ne jokajte, preljubi starši, da ne zbolite. Skrbite za svoje zdravje, prosim Vas, da se še kedaj snidemo. Vi morda mislite, da se meni hudo godi in ste žalostni. Ne, preljubi moji! Tukaj je vse veselo in kratki so dnevi. Godi se mi do zdaj še precej dobro. Zadovoljen sem in popolnoma vdan v voljo božjo. Tudi Vi bodite veseli! Marija naj Vas

tolazi, ki je sama veliko trpela in ve, kaj se pravi ločiti se od edinega sina. Ločitev vsaka je bridka, a enkrat mora priti. Čez 50 let ne bo najbrž nobenega izmed nas več na svetu. Pa da bi se le vsi srečno sešli tam gori, kjer ne bo nobene ločitve več!

Denarja prav nič ne potrebujem, pač pa molitve. Molite, molite veliko, ljubljeni starši in sestre, — če je božja volja — da se še kdaj tukaj vidimo. Jaz sem vedno pripravljen na vse, naj pride kar hoče. Tudi smrti se ne bojim. Bojim se le za Vaše zdravje, ako bi se meni kaj zgodilo. Dolgo časa je že, kar sem Vas zapustil, zato sem se pa tudi zelo izpremenil. Ne ustrašite se in ne jokajte! Nočem Vam nič prikrivati, ker Vas ljubim. Trpel sem kot še nikdar v življenju in mislil, da omagam, pa sem vendarle še — hvala Bogu — zdrav in živ. A posušil sem se pa tako, da bi me Vi ne poznali drugače kot po glasu. Sama kost in koža me je. Ali boste kaj hudo jokali vsled tega? Prosim Vas lepo, nikar! Naj se zgodi volja božja! Da bi le zdrave kosti in celo kožo domov prinesel!

Presveto Srce Jezusovo je moja najslajša tolažba in Devica Marija, katero sem vedno

rad častil. Pred desetimi leti sem jo prosil, naj me sprejme za sina. Njej sem se posvetil, njej popolnoma izročil. Zvest sem ji ostal cel čas, zvest je hočem biti do smrti. Znak njen sem rad nosil na svojih prsih k družbenim shodom, nosim ga zdaj po krvavih bojnih poljanah, nesti ga želim v črno zemljo. Njen otrok sem jaz, ona moja ljuba Mati. Vselej, kadar vzamem v svoje suhe roke njeno milo podobo in zdihujem k Njej, mi je tako mehko pri srcu. Zdi se mi, da sem presrečen. Tudi Vi, predragi starši in sestre, prosite preblašeno Devico zame. Jaz molim za vse. Ako se še kdaj povrnem, hvala-ležen ji hočem biti na veke. Sicer pa naj se vrši bolja božja.»

Volja božja se je izvršila. Dobrega mladeniča ne bo več na Vrhe.

Daleč tam na tujem njega je gomila, Mati nikdar nanjo solz ne bode lila.

† Alojzij Golobič.

Alojzij Golobič, zgleden družbenik mladeniške Marijine družbe v Semiču, je padel dne 3. julija 1916. (Pesmica, njemu v spomin poslana, pa ni za natisk.)

Dekleta — bodite resne in previdne!

Sedaj se bliža čas metve, ko hodijo ob večerih sosedje eden drugemu pomagat proso met. In to traja do polnoči, pa tudi še delj. Dosedaj nismo hodile, oziroma je bilo to dekletom iz Marijine družbe prepovedano, ali letos, ko ni moških, bomo to morale tudi me storiti. Pa žalibog, koliko grdega govorjenja in slabih razvad je razširjenih pri tem delu, kakor se sploh v naši fari dogaja, ali vem, da drugod ni nič bolj-

še. Posebno pa še sedaj, ko pridejo vojaki na dopust. Če pride vojak s fronte, je že; ampak če pride iz kakega mesta, je rad preveč razposajen.

Zatorej, dekleta, vsaj tiste, ki ste v Marijini družbi, bodite resne in odločne, zabranite nespodobno govorjenje, ker to se lahko stori, in povejte takemu, kar mu gre, da bo lahko molčal. Ne kličite nad sebe in nad vse druge še večje šibe kot je vojska.

M. E., prednica.

Cerkveni razgled

Po svetu.

Mladinska slavnost v Rimu. Pozivu sv. očeta Benedikta, naj se nedolžni otroci dne 30. julija zberejo k skupnemu sv. obhajilu, se je odzvala v nenavadno velikem številu zlasti mladina v Rimu. 3000 teh obhajancev, ki so

darovali sv. obhajilo na papežev namen, za mir in spravo med narodi, je papež sprejel v posebni avdijenci ter jih blagoslovil zastopnike ogromne mladinske armade, ki je po vsem katoliškem svetu ta dan proseče klečala pred Kraljem miru ter ga prejela v nedolžno srce

s priprošnjo, da bi se skoraj končali dnevi trde poskušnje.

Za begunce. Papež Benedikt XV. je zopet daroval 13.800 K za nesrečne Ukrajince, ki so morali bežati vsled ruske ofenzive iz vzhodne Galicije. Vemo, da v sedanji stiski Petrov novičič le skromno kaplja, a sv. oče žrtvuje kot ljubeči poglavar svete Cerkve nepristransko vsem, ki so najbolj prizadeti po vojnih strahotah, kolikor pač more.

Vedno enaki. Sovražniki sv. Cerkve se v svojem nasprotstvu do sv. očeta nič ne spremenijo; naj stori, naj ukrene papež karkoli, vse jim je odveč, vse skušajo ali ovreči, ali pa spraviti ob veljavo. Ker je papež Benedikt XV. nevtralen, mu očitajo, da gre v tem predaleč, in zahtevajo, da bi se moral postaviti ob stran entente. Ker zahtevajo poštene katoličani, da se mora tudi papež povabiti k prihodnjemu mirovnemu pogajanju, so se takoj zopet ogra-

Cerkve. O Božiču se bodo baje razdelili prvi izvodi. To delo največjega učenja bo za katoliško Cerkev velikega pomena.

V skrbi za ranjence so se v Inomostu posebno odlikovali in se še odlikujejo jezuitje, ker imajo v svojem zavodu odlične patre, ki umevajo ne le nemški, marveč tudi druge jezike. Vojake po bolnišnicah so obiskali čez 40.000krat ter delili sv. zakramente osobito nenemškim vojakom. Razdelili so med vojake čez 100.000 številčk raznih časopisov ter 130 tisoč knjig in knjižic. Slovencem so razdelili čez 8000 časopisov in 2000 knjig; Hrvatom 7000 časopisov in 3000 knjig. — Inomoška jezuitska hiša je oskrbela tudi na železniški postaji takozvani »postajni misijon« ter delila vojakom istotako dobre knjige in časopise.

Ljubezen do zvonov. V Wörglu (blizu Kufsteina na Tirolskem) so znesli posestniki vse kravje in kozje zvonce skupaj, da bi rešili

Mar'in Kovačič.

Jožef Orel.

Franc Golobič.

sili protivniki, ki ne marajo o tem nič slišati ter papežu podtikajo, da hoče le nazaj izgubljeno krono rimskega kralja... Toda preverjeni naj bodo, da je in ostane edino le papež tisti, ki prinaša trajen in pravičen mir.

V katoliško Cerkev je bil sprejet znani Irec Casement, ki je bil udeležen pri zadnji vstaji Ircev ter so ga radi tega obsodili na smrt. Bil je protestant. Dan pred smrtjo je zaprosil, da bi ga sprejeli v katoliško Cerkev, kar se mu je seveda ustreglo. Ko je prejel sv. popotnico, je umrl z besedami: »Umrjem za svojo domovino. Irska naj živi!«

Novi katoliški cerkveni zakonik. Veliki zakonik rimske cerkve, ki vsebuje vse cerkveno pravo v vseh podrobnostih, je po poročilu lista »Italie« dogotovljen. To veliko delo, ki se je pričelo pod papežem Leonom XIII., je sedaj dovršil kardinal Gaspari. Veljalo bo odsedaj naprej kot zakonik rimske

cerkvene zvonove, ki jih je zahtevala vojaška uprava. Namera se je obnesla; zvonove so jim pustili.

Glavni predstojnik dominikanskega reda (general) je postal o. Ludovik Theissling, doma iz Nizozemske.

V katoliško Cerkev. Pariški katoliški list »La Croix« poroča iz angleških virov, da se med angleško armado v Flandriji zelo množé prestopi iz anglikanske v katoliško Cerkev. Veliko je število vojakov, ki se spreobrnejo na fronti, mnogo se jih tudi v bolnišnicah in redki niso oni, ki že doma pred odhodom na bojišče postanejo katoličani. Omenjeni list pravi, da k temu mnogo pripomore dober zgled flandrijskih katoličanov, kakor tudi že nekaj let sem trajajoča težnja boljših Angležev, vrniti se v naročje sv. Cerkve. Moč in potrebo katoliške vere pač dobro poznajo in globoko čutijo zlasti vojaki na fronti.

Iz Amerike. V nobeni deželi se v zadnjih letih ni povrnilo v katoliško Cerkev tako veliko odličnih oseb, kakor v ameriških Zjedinitih državah. Število konvertitov znaša na leto povprečno 30.000. Največ je takih, ki uživajo nižjo ali srednjo izobrazbo. Vendar pa je tudi dosti slučajev onih, ki po globokem večletnem učenju, odkritosrčnem iskanju resnice in z vztrajno molitvijo najdejo luč katoliške vere. Mnogo teh konvertitov izhaja iz raznih strank protestantske duhovščine, iz krogov odvetnikov, uradnikov, profesorjev, časnikarjev, bankirjev in trgovcev. Znano je, da uživa katoliška Cerkev v teh krajih splošno isto prostost, kot druga verstva, samo da je brez vsake državne pomoči. Navezana sama nase prospeva vsled svoje notranje moči v tekmi z drugimi verstvi in dosega zmagoslavja tudi v tem novem svetu. Število vsakoletnih spreobrnjenj to potrjuje. Ni čuda, saj je božja ustanova!

Po domovini.

Ljubljanski grad bo zaslovel zlasti po Italiji, kajti laški ujetniki bodo vedeli doma marsikaj zanimivega povedati o svojem lepem bivališču na ljubljanski višini. V verskem oziru so ti ujetniki preskrbljeni, ker imajo v prenovljeni kapeli sv. Jurija možnost, da so pri sv. maši in da prejemajo sv. zakramente. Na sv. Ane dan je pa bila na grajskem prostoru v ložu za »šancami«¹ blagoslovljena nova kapelica s krasnim kipom Matere božje. Ta lična kapelica bo tudi za vse Ljubljančane nekak vojni spomin, pa tudi spomin na vrlega majorja viteza Kern, ki oskrbuje ujetniško tabarišče na gradu.

Proti kletvini. Skupno pastirsko pismo proti kletvini so izdali škofje hrvatskih pokrajin. Podpisanih je 17 škofov.

Odlikovanje. Cesar je odlikoval gimnazijskega ravnatelja in rektorja v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu pri Ljubljani g. dr. Iv. Gnidovec s tem, da mu je podelil viteški križec Franc Jožefovega reda na traku vojne dekoracije. Dr. Gnidovec se ves čas sedanje vojske nesebično in neumorno žrtvuje za ranjence v ondotni bolnišnici ter uspešno opravlja med njimi dušnopastirsko službo. — Za knezoškolijskega duhovnega svētnika je bil imenovan velesovski župnik č. g. Josip Brešar o priliki 25letnega mašniškega jubileja, ki so ga praznovali v velesovski cerkvi njegovi gg. tovariši-sošolci. — Cesar je podelil bivšemu župniku v Kostanjevici č. g. Damijanu Pavlič zlat zaslužni križec s krono.

Spremembe. Premeščeni so bili naslednji č. g. ljubljanske škofije: Josip Bresan, administrator v Kolovratu, na Sv. Planino; Jos. Ši-

menec, prefekt v zavodu sv. Stanislava v št. Vidu, kot kaplan v Predoslje; Jos. Verce, kaplan v Predosljih, v Trnovu v Ljubljano; Ivan Pečkaj, kaplan v Senožečah, za prefekta v zavodu sv. Stanislava; kaplan Fr. Rupnik iz Radeč pri Zidanem mostu, v Hrenovice; Fr. Hönigman iz Hrenovic v Radeče. — V vojno službo je poklican g. Iv. Gogala, kaplan v Trnovem v Ljubljani.

40letnico mašništva je obhajal tinjski prošt č. g. Gregor Einspieler, in župnik Janez Volavčnik. Župnik šentruprski Fr. Treiber je praznoval 30letnico mašništva, 25letnico pa gg. J. Drdlik, Fr. Holec in J. Kindlman.

V stalni pokoj je stopil č. g. Blaž Grča, župnik v Šempasu pri Gorici. Bil je zelo delaven in dalj časa tudi deželni poslanec. Kot narodni prvoboritelj je znan daleč naokrog ne le po Goriškem, marveč tudi po Kranjskem, kjer mu je tekla zibelka. — Pokoj je dovoljen tudi č. g. Alfonzu Poljšaku, vikarju v Štomazu.

Umri je 9. avgusta enoletni prostovoljec Franc Jenčič, gojenec-sedmošolec iz škofevih zavodov v št. Vidu. Pokojni France se je odlikoval po izredni nadarjenosti, pridnosti, pa tudi pobožnosti. Naj mu sveti večna luč!

Smrtna kosa. Umrli je 12. avgusta da Slapu pri Vipavi 70letni duhovnik g. Jakob Ferjančič, bivši župnik v Zavrtaču. Nedavno je bival rajni še v Ljubljani. P. v m!

Umeščen je bil na župnijo Šmarjeto pri Novem mestu č. g. Janez Perko, ki je služboval ondi že 12 let kot kaplan. Verniki so mu priredili o priliki slovesnega umeščenja dostojno počesčenje. — Na župnijo Goro pri Idriji je umeščen č. g. Peter Likar.

Brezje. Marsikateremu vernemu Slovincu je še v živem spominu cerkveno in patriotično slavje, ki se je vršilo lani 15. avgusta na Brezjah. Podobna slovesnost, seveda v manjšem obsegu, je bila na Brezjah tudi letos 16. avgusta. Slovesnost, h kateri je prihitelo precejšnje število Marijinih častilcev in častilk z Gorenjskega, je opravil presvetli knez in škof ljubljanski dr. Anton Bon. Jeglič. V cerkvenem govoru je omenjal vzroke sedanje strašne svetovne vojske ter poudarjal, da naše dosedanje molitve niso bile zaman. Vzpodbudil nas je, naj tudi v bodoče goreče molimo za našega sivolasega vladarja, za širjo in ožjo domovino. Po molitvi za vojne namene in za mir je sledila sv. maša, ki jo je opravil prevzvišeni knez in škof za dušni mir naših padlih vojakov, za blagor domovine in za naše može in fante na bojiščih, po bolnišnicah in v ujetništvu. Zadoljni z lepo slovesnostjo smo pohiteli zopet na svoje domove, prevzeti prepričanja, da nas bo Marija, kraljica našega milega naroda, tudi vbodoče varovala.

Marijine družbe.

Poslednje vesti iz goriške Marijine družbe.

Drage sosesetre! Vem, da pričakujete s hrepenčo nestrpnostjo septemberske številke »Bogoljuba«. Nepričakovana usoda našega ljubega mesta je s tužno močjo obrnila Vašo pozornost na nas, ki smo bile v njem z Vami vred nekaj tako srečne in smo z gotovostjo pričakovale dneva, ko oživi Marijin Dom in Vas radostno pozdravimo v osvobojeni in zmagoslavni Gorici. Toda, oj prevara! Našemu solnčnemu mestu je ugasnilo žarko solnce Avstrije in nad njegovimi razvalinami so se zgrnili temni oblaki zemljelačne poželjivosti. — In kaj je z Marijino družbo? Vztrajala je do konca! Razen decemberskega ni izostal ne eden mesečni shod. Polnoštevilno smo se udeležile velikonočne procesije in procesije sv. Rešnjega Telesa. Skupno smo se zbirale v cvetočem maju k šmarnicam, ki gotovo niso nikjer tako globoko segale v dušo kakor pri nas, ki smo v neposredni bližini vojske imeli najočitnejše nazorilo duhovnega boja. Mesec maj smo zaključile z ljubko slovesnostjo, ki se je vršila v Marijinem Domu. Na sporedu je bil govor, deklamacija in petje. Čast. g. voditelj nam je z živo besedo pokazal, kako nas Marijin mesec po Mariji privede k Srcu Jezusovemu. Zasnoval nam je lep načrt, po katerem naj se ravnamo v mesecu juniju. To je bil drugi sestanek v letošnjem letu in nihče ni najmanje slutil, da gleda zadnjikrat ljubljene prostore Marijinega doma. Pri junijskem shodu je bil oznanjen sprejem, ki naj bi se vršil 15. avgusta. Mesto tega nas je našel 15. avgust že na prežalostni poti begunstva. Ko smo 8. avgusta popoldne odhajali zadnji begunci iz mesta, je naša družbena kapelica še stala. Žgoče je šinila vrsta presrečnih let mimo naše duše in zaplakali smo kakor dete, ki se loči od matere. Po južnem delu mesta pa so že pokale puške bližajočih se sovražnih oddelkov. Tako je ugasnilo s propadom Gorice prisrčno in lepo življenje goriške Mar. družbe. In — čudno naključje — ugasnilo je s skupnim sv. obhajilom, katero smo prejele dne 30. julija kot duhovno darilo našemu preblagemu družbinemu voditelju, ki je dne 31. julija obhajal svoj god. Takrat smo bile v zadnje polnoštevilno zbrana družina Marije. Hvaležnost, katere nam je ta dan prevečala dušo za vse duhovne dobrote, ki nam jih je naklonilo nebo potom neumornega č. g. voditelja, nas bo spremljala v tujino, nam bo omilila tujino, njegovi nauki pa nas bodo krepili, da ostanemo tudi na tujem, kar smo bili v Gorici in si tudi tam ustvarimo tako življenje, kakršnega smo imele v Gorici. Bog Vam plažaj, prečastiti g. voditelj in daj, da se zdravi

snidemo v begunskih taborih! Ve, drage sosesetre, pa molite, da bi kmalu zasijala zarja miru in vztrajajte do konca pod zastavo Marije, kakor smo vztrajale me v Gorici do konca. Bog z Vami! Vaša prednica.

Horjulj. V dekliški Marijini družbi sta se osnovala dva odseka; evharistični ima 31 članov (veliko premalo), treznostni (abstinenčni) pa 85, in sicer je 22 abstinentinj, 63 pa v II. stopnji. Sčasoma upamo, da se bosta ustanovila še dobrodelni in misijonski (apostolat sv. Cirila in Metoda). — Na praznik sv. Petra, ko je bila tu sv. birma, so popoldne prevzvišeni knezoškof po litanijah drage volje blagoslovili nov kip lurske Matere božje. Med pritrkovanjem zvonov so nesle kip dekleta Marijine družbe v posebnem, lepo s cveticami ozaljšanem nosilu iz mežnarije, kjer imata obe Marijini družbi svoje shode, v cerkev. Pred blagoslovom kipa so Presvetli imeli lep nagovor na dekleta Marijine družbe, v katerem so jih na raznih lepih zgledih vzpodbujali za goreče češčenje Marije v njeni družbi. Po končanem blagoslovu so nesle dekleta kip zopet nazaj, spremljane od cele dekliške družbe, kjer jim je vodnik izpregovoril še par besed v spodbudo.

Idrija. Treznostni odsek tukajšnje dekliške Marijine družbe šteje: v prvi stopnji 7 članic, v drugi stopnji 22 članic. Res malo število proti številu članic, ki so vpisane v Marijini družbi. Bilo jih je večje število, a smo jih črtale, katere niso izpolnjevale pravih treznostnega odseka. Obljubimo, da v tem letu skrbimo, da se število pomnoži. (Bi bilo prav, da! Ur.)

Iz Škocijana pri Mokronogu. Ker imamo v naši dekliški Marijini družbi tudi abstinenčni odsek, smo na kresno nedeljo obnovile zavezo za eno leto. Pristopile so v I. stopnjo 4 članice, v II. stopnjo pa 32. Majhno število nas je. Manjka poguma; odločiti se, pa ni tako težko, samo začeti je treba. In ravno s tem nekatere pokažejo, da ne ljubijo samo kozareček ampak tudi frakeljček, ker se jim zdi pretežko premagati, ko jih drugi silijo piti. Saj ravno takrat se je treba ustavititi, kadar ga imaš, ne pa, kadar ga ni; to lahko stori vsak, naj je abstinent ali ne. Dekleta, več poguma, kadar se je treba odločiti za dobro stvar! Drage sosesetre, odločite se za abstinenco! To vam bo pomagalo sploh k čednostnemu življenju.

Iz Šmarjete. Kot bi bil poseben praznik Marijine družbe, tako se nam je zdelo 6. avgusta, ko je vlč. g. Ivan Perko obhajal slovesen vohod kot novi župnik. Dvanajst let je že delal v naši fari kot kaplan, in zdaj nam

ga je Bog naklonil, da ostane pri nas še naprej kot župnik. Bil je zlasti goreč delavec na polju Marijinih organizacij. Vneto je vodil in še vodi deklisko Marijino družbo, ki jo je ustanovil rajni g. župnik Andrej Zaman. Sam pa je ustanovil Marijin vrtec, vedoč, kolike važnosti je, da se še čista in nedolžna srca posvetijo Brezmadežni in tako rastejo kot nedolžna družina Matere Marije. Ravnotako je on ustanovil fantovsko Marijino družbo in zbral pod zastavo nebeške Gospe vse mladeniče, ki hočejo biti res poštene fantje in se ne bojijo biti sinovi nebeške Matere. In zdaj v času vojskine sile je zbral okrog Tolažnice žalostnih še žene, matere, ki hočejo zveličati sebe in svoje družine. Zato smo iz srca veseli, da delavni gospod ostane še nadalje pri nas in mu želimo istega blagoslova, s katerim je Gospod blagoslavljaval delo njegovih kaplanskih let, še z naprej in mu obljubimo, da hočemo biti zvesta čreda njegova, ki pozna glas svojega pastirja ter mu veselo kličemo:

Marija, kraljica in družbe Gospa,
naj Sinovega blagoslova Ti dá!

Sv. Križ pri Rog. Slatini. Tudi v naši nadžupniji lepo cvete dekliska Marijina družba. Lepo število šteje: okoli 400 članic. In še niso vse sprejete. Mladike, ki so zapisane in so na poskušnji, nekatere že dve leti, že srčno želijo in hrepenijo, kdaj boče ta blaženi dan, da bodo sprejete v Marijino družbo. Na Sv. Rešnjega Telesa dan so nekatere milo gledale od strani, ker bi rade bile z nami v procesiji, pa še nimajo lepih družbenih svetinj. Upanje pa imajo, da jih kmalu dobijo. — Vsakdanje sv. obhajilo pa imamo zelo dobro vpejlano, da malokje tako. Tudi za »Bogoljuba« smo zelo vnete, da že komaj čakamo, da priroma k nam. Je zelo prijetno in tolažbe polno branje v njem. Le prosimo goreče Marijo Devico, Kraljico miru in presv. Srce Jezusovo za skorajšnjo zmago in tako zaželjeni mir.

Nemška Loka pri Kočevju. Sicer že pozno, a vendar se je tudi v naši župniji ustanovila Marijina družba za dekleta (slovenska), in sicer je pri ustanovitvi dne 11. julija 1915 sprejel prvokrat 15 slovenskih deklet v družbo g. Janez Kalan, škofijski voditelj Marijinih družb. Pozneje sta bili še dve po končani ponavljajni šoli sprejeti v družbo, od katerih je pa ena (Terezija Bukovac) umrla dne 11. junija 1916. Družbenice so ji oskrbele zares krasen pogreb, pa tudi med dolgotrajno boleznijo so jo pridno obiskavale. Sedaj imamo zopet tri kandidatkinje za družbo, katere so bile doslej v Marijinem vrtcu. Marijina vrtca imamo pa kar dva, enega za slovenske in enega za nemške otroke, za katere

je redno vsak mesec shod kakor pri Marijini družbi. Le otroci so — po krivdi staršev — zelo neredni glede udeležbe pri mesečnih shodih, nekateri so se pa celo izneverili in sploh ne prihajajo k shodom. Da se ne bo kdo čudil, zakaj je tako malo deklet v družbi, je treba pripomniti, da župnija šteje komaj 600 prebivalcev, od katerih je skoraj polovico Kočvarjev, ki so pa za napredek in poglobitev verskega življenja veliko manj dovzetni kakor Slovenci. Ne čudite se torej, če izdam skrivnost, da smo imeli samo 2000 obhajancev v letu 1915. Poznavalci razmer pravijo, da jih preje še nikoli ni bilo toliko. Kakor kaže, bomo letos nekoliko napredovali, a to gotovo po zaslugi Marijine družbe in Marijinih vrtcev.

Sv. Jurij ob juž. žel. V petek, dne 14. julija smo spremljali na zadnji poti pridno Marijino hčerko in tretjerednico Marijo Sajko. Bila je vzor slovenske mladenke in zato jo je Vsemogočni v najlepši mladosti (roj. 7./I. 1894; umrla 12./VII. 1916) poklical k sebi, da ji bogato poplača njeno čednostno življenje. Bolehala je že dalj časa — skoraj celo življenje, a posebno hudo jo je bolezen mučila zadnji dve leti, ko je bila večinoma primorana ostati v postelji. Vse bolečine in trpljenje pa je prenašala z res občudovanja vredno potrpežljivostjo in zato ji je ljubi Jezus naklonil posebno milost, da ga je prebela še četrt ure pred smrtjo. Pogreba so se udeležile večinoma vse članice Marijine družbe in obilo drugega ljudstva; saj je vsakdo spoštoval tiho in pridno Marijino hčerko.

Čadram. Kdor je v nedeljo 6. t. m. pred drugim opravilom prišel k nam, je videl nekaj posebnega, kakor se enake slavnosti nihče ne spominja: 120 belo oblečenih deklet je spremljalo eno svojih najboljših tovarišic, Marjeto Oblovšek, z doma v cerkev, pa ne k poroki ampak k pokopu in po opravilu nepretrgana vrsta družtvenic Marijinih in drugih vernikov v slovesnem sprevodu med veselimi pritrkovanjem našega krasnega zvonjenja na pokopališče, kjer je prečastni monsignor župnik množici pri odprtem robu razložil občutek veselja in radosti, pa tudi žalosti, katera nas vse navdaja. Mi se vsi veselimo, ker je naša sosestra po svojih čednostih srečno premagala svet, in dasi navadne človeške starosti 30 let ni doživela, dosegla je pravo starost v popolnosti, zato je pa tudi uživala pri svojih tovarišicah veliko ljubezen. Žalost pa nas navdaja, ker smo za ta svet izgubili tovarišico, ki je bila vsikdar veselo staršem v pomoč, vsakemu revežu v podporo in nam vsem v najlepši zgled z gorečim obiskovanjem božje službe in prejemanjem sv. zakramentov. V znamenje prave lju-

bezni je tudi nad 100 tovarišic za njen dušni darovalo sv. obhajilo. Za nevenljivo krono, katero si je ona gotovo zaslužila, se moramo tudi mi po njenem zgledu vojskovati.

V lavantinski škofiji so se 7. avgusta začeli zvonovi za vojne potrebe snemati, kateri niso zavoljo starosti ali zgodovinske znamenitosti ohranjenja vredni, in sicer dve tretjini vse teže. Zvonovi petih čadramskih cerkvâ tehtajo nad 100 meterskih stotov. Knezoškofijstvu in c. kr. konservatoriju v Gradcu pa se je poročalo, da je nova cerkev po izjavi c. kr. inženjerja znamenita umetnina in ima silno lepo harmonično-melodično ubrano zvonjenje šestih zvonov, koje se sliši 2—3 ure daleč in tudi novo uro za 3000 K, koja bje na tri velike zvonove. Želeti je tedaj, da se to zvonjenje, koje je gotovo eno najlepših v celi škofiji, kakor tudi ono zgodovinsko znamenite podružnice sv. Barbare, ki je cela zidana iz sklesanega kamenja in ima štiri krasne oltarje, ohrani. Kakor smo prosili, bili smo uslišani: 5 zvonov z 20 met. stoti se bo snelo, 11 z 80 met. stoti nam pa ostane.

Prevalje, Koroško. Tudi pri nas se je 8. decembra 1915 ustanovila Marijina družba. Priprava na ustanovitev se je vršila šest mesecev. V družbo je bilo sprejetih 74 deklet. To število samo na sebi je precejšno. Toda če se primerja to število s številom deklet v celi župniji, je prav majhno. Zato se pričakuje, da se bode odločilo še več deklet vstopiti pod posebno varstvo Marije Device. — Družbenice res pridno obiskujejo shode in vestno izpolnjujejo družbena pravila. Seveda so tudi nekatere, ki povsod bolj zadaj cincajo. Splošno pa vztrajno in pogumno sledijo lepemu zgledu prednice, tajnice in blagajničarke. — Do sedaj je družba obhajala štiri skupna sv. obhajila in priredila tri slovesne shode. Dne 9. julija je družba priredila mirovno romanje k Sv. Križu, sloveči božji poti na Spod. Koroškem in imela tam obenem svoj mesečni shod. — Družba ima že tudi nekatere odseke, kakor časniški odsek, ki razširja v družbi »Bogoljuba« in druge nabožne časopise. Odtod tudi lepo število »Bogoljubovih« naročnikov, namreč 68. Nadalje obstoja evharistični odsek. Ob delavnikih radi obilnega dela ne more mnogo deklet redno prejemati sv. obhajila, zato jih pa ob nedeljah in praznikih prihaja lepo, prav lepo število k mizi Gospodovi. Največjo težkočo dela abstinenčni odsek. Naš kraj rodi precej sadja, sadje rodi mošt, mošt je pa vtihotapil navado ali razvado, da se daje za malico, seveda tudi dekletom. Odtod, da abstinenčni odsek ne more do prave veljave in se jih je dosedaj le nekaj ojunalo in se odpovedalo

uživanju mošta. V tolažbo pa se mora priznati, da so zmerne in so se žganju odločno in popolnoma odpovedale, razun če bi ga rabile kot zdravilo! Na zimo upamo bo boljše, ko bode odpadel vzrok: je vroče. — Začetek imamo in upamo, da bode Marija naše prizadevanje blagoslovila tako, da v nekaterih letih v naši župniji ne bo poštenega dekleta, ki bi se ne pridružila Marijini družbi.

Še: sveta vojska za dekleta. Dekleta, kako lepo piše »Bogoljub« in prosi za družbo abstinence. Kako malo vredne se skazemo me, če še te male žrtve nočemo skazati Jezusu Kristusu! On je hotel pa za naše grehe trpeti, svojo kri preliti in umreti na lesu sv. križa. Zato ne recimo Jezusu: preveč zahtevaš, ampak izpolnimo in podarimo mu to malo žrtev! Dekleta, stopimo na plan, nikar ne spimo, kakor spijo nekatere prednice, ki se prav nič ne zanimajo za to. Res se je treba malo premagovati, pa storimo to v čast božjo! Pogum, pa bo šlo!

SPOMINJAJTE SE UMRLIH!

Jožefa Črne, Teharje.

Jožefa Vrhovšek, Teharje.

Frančiška Tolar, Martinvrh.

Angela Hvastja, Ježica.

V MOLITEV SE PRIPOROČAJO:

Neki mladenič, da bi premagal hude skušnjave zoper čistost. — Marijina hči za vredno prejemanje sv. zakramentov ter da bi zadobila dušni mir. — A. D., da bi zadobila dušni mir in za stanovitnost v dobrem. — Dve osebi za gorečnost v molitvi in stanovitnost v dobrem. — Štiri bratje; eden v Ameriki, eden v ruskem ujetništvu. — Dve družini. — Brat-vojaka. — Neka družina. — Več oseb. — Neki mladenič, vdan hudim strastem. — Pijančevanju vdane osebe. — I. F. R. za pravo razsvetljenje in blagoslov božji pri učenju. — Marijina hči za zmago hudih skušnjav, dušni mir, vredno prejemanje sv. zakramentov in za dosego neke posebne milosti. — M. T. svojega pogrešanega sina-vojaka in za vdanost v božjo voljo. — Vse še ne uslišane prošnje.

ZAHVALE.

F. B. Materi božji, sv. Ani, sv. Jožefu, sv. Frančišku, sv. Antonu in Antonu Martinu Slomšku za uslišano molitev. — M. E. presv. Srcu Jezusovemu, Materi božji in sv. Jožefu za pomoč v važni zadevi. — Ana Resnik presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu, sv. Frančišku, sv. Antonu ter angelu varihu za ozdravljenje. — A. Z., sestra Rdečega križa, lurški Mariji v

Rajhenburgu za uslišano prošnjo. — Tončka Kovačič presv. Srcu Jezusovemu, Mariji Pomočnici, sv. Jožefu, sv. Petru Klaverju in čast. Janezu Bosku za očitno pomoč v mnogih dušnih potrebah in drugih važnih zadevah. — A. K. presv. Srcu Jezusovemu in Materi božji za vrnjeno zdravje. — T. G. Materi božji, sv. Frančišku Seraf., sv. Antonu Pad. in sv. Tereziji za zdravje. — I. F. R. presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za večkratno pomoč v hudih zadevah. — Frančiška Repič presv. Srcu Jezusovemu, svetogorski Materi božji, sv. Jožefu in sv. Antonu za uslišano prošnjo v dveh važnih zadevah. — Erna Primožič presv. Srcu Jezusovemu in Materi božji za srečno prestani dve operaciji. — Ciril Faganel, vojak, Materi božji za vrnjeno zdravje po opravljeni devetdnevni. — V. D. presv. Srcu Jezusovemu in sv. Antonu Pad. za vrnitev ukradene obleke. — Marija Dolenc presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za uslišano prošnjo, da je njen brat ozdravel v laškem ujetništvu. — A. L. iz železnikov presv. Srcu Jezusovemu, Materi božji, sv. Jožefu in sv. Antonu Pad. za čudovito var-

Mavčiče 15 K; Vače 44 K; Radovljica 256 K; Motnik 60 K; Dol 75 K; Domžale 140 K; Vrhnika 224 K; Sv. Jakob ob Savi 73 K 70 v; Bučka 30 K; Sela p. Kamniku 91 K 40 v; Suhor 76 K 86 v; Vrhpolje p. Vipavi 38 K; Zagorje ob Savi 70 K 6 v; Škocijan p. T. 53 K; Krašnja 39 K; Šmartin p. Kr. 72 K; Stari Log 80 K; Špitalič 78 K; Preska 26 K; Reteče p. Škofji Loki 72 K; Voglje 50 K 6 v; Gor. Logatec 20 K; Lozice 50 K; Brusnice 27 K; Brdo 50 K; Skaručna 10 K; Slap 17 K 20 v; Zaratec 20 K; Črni Vrh n. Polh. Grad. 69 K 71 v; Podlipa II. 4 K 71 v; Sava 17 K; Stara Cerkev 67 K 10 v; Kopanj 68 K; Kovor 20 K 40 v; Dobrnič 168 K 80 v; Št. Jurij p. Šm. 88 K 26 v; Sv. Helena 50 K; Črni Vrh n. J. 80 K; Koroška Bela 32 K; Mirna peč 81 K 70 v; Podraga 80 K; Rakitna 68 K 56 v; Fara p. K. 43 K 40 v; Dol, Logatec 68 K; Čemšenik 111 K; Preserje 65 K; Vič 80 K; Mengeš 236 K; Št. Peter na Krasu 110 K; Raka 91 K 10 v; Ribno 54 K; Kolovrat 45 K 77 v; Bled 52 K; Slap 17 K 20 v; Št. Jošt n. V. 56 K; Homec 137 K; Moravče 195 K; Zgornji Tuhinj 40 K; Peče 21 K 30 v; Grahovo 50 K; Borovec 14 K 80 v; Št. Jernej 2 K 50 v; Sv. Trojica p. C. 37 K; Kamna Gorica 72 K 6 v; Šmartin p. Šmar. goro 80 K; Št. Gotard 38 K 50 v; Št. Vid p. V. 35 K; Trebelno 27 K; Adlešiči 44 K; Št. Jurij p. Kr. 90 K; Vipava 63 K 50 v; Sinji vrh 20 K; Mekinje 50 K; Spodnja Idrija 90 K; Idrija 100 K; Črnomelj 87 K; Dobropolje 109 K; Poljana p. Škofji Loki 75 K; Babno polje 17 K 20 v; Grčarice 12 K; gg. bogoslovci v Ljubljani 38 K 70 v; Lašče II. 150 K; Dovje 37 K; Polom 25 K; Godovič 21 K; Gora n. Id. 17 K 40 v; Suhorija 38 K 50 v; Dragatuš 42 K 50 v; Boštanj 36 K; Tunice 70 kron; Dob 208 K 90 v; Ribnica (1914, 1915) 900 K; Struge 72 K; Št. Lenart n. Šk. L. 50 K; Kokra 14 K; Št. Vid n. Cirk. 11 K 55 v; Lučine 72 K; Ovsiš 30 K 34 v; Vel. Poljane 22 K; Št. Peter v Ljubljani 75 K 50 v; Stara cerkev II. 7 K 60 v; družina Fabijanova 20 K; Minka Rotar 20 K; v vojski padli M. M. 200 K; neimenovana 500 K; delavke v tobačni tovarni 17 K 10 v; Završan Reza 2 K; Frančiška Pucihar 2 K; Frančiška Grčar 2 K; Ana Šmalc 2 K; Kregar 4 K; Helena Ujc 2 K; Averjeva 2 K; Pollakova 2 K; Rovšek 2 K; Klein 2 K; Logar Aleksandrina 2 K; Katarina Resnik 20 kron; neimenovana 10 K; po č. g. Zupancu 70 kron, delavke v tobačni tovarni II. 26 K; III. Marijina kongregacija pri Uršulinkah 20 K; Eberl Frančiška 2 K; Klein Jer. 5 K; Mar. Stupar 2 K; Frančiška 1 K; po čč. gg. uršulinkah 102 K 24 v; Polica 97 K; Sv. Križ nad Jesen. 20 K; Trstenik 52 K 52 v; Ljubno 50 K; Goriče 70 K; Sorica 115 K 58 v; Kropa 36 K; Lozice 50 K; Dobrova 150 K; Rateče p. B. peči 30 K

Franc Bolta.

Viktor Antolovič.

stvo moža v vojski. — Redovnica, ki je trpela hude bolečine, radi katerih je le težko opravljala svoje dolžnosti, se zahvaljuje lurski Materi božji, da so bolečine — po opravljeni devetdnevni v družbi z nekaterimi sestrostrami in vporabi lurske vode — kmalu nato ponehale in le malo sled pustile.

Darovi.

Prispevki za bratovščino presv. Rešnjega Telesa od 2. januarja do 2. julija 1916. (Dalje.) Slavina 52 K; Hinje 42 K; Javor p. Ljub. 24 K 40 v; Št. Vid p. Zat. 101 K 30 v; Breznica 102 K; Zaplana 65 K 60 v; Št. Jošt p. Kranju 17 K 40 v; Zagorje, Notr., 40 K; Rudnik 50 K; Blagovica 40 K; Sava 17 K; Kresnice 70 K; Prežganj 80 K; Podlipa 55 K 30 v; Preloka 25 K 60 v; Horjul 102 K; Ustje 15 K 33 v; Janče 78 K; Duplje 30 K; Orehek 40 K; Motnik 60 K; Gora p. Sodr. 13 K; Poljanice 33 K;

10 v; Vinica 55 K 16 v; Stopiče 64 K; Rova 25 K; Stara Oselica 52 K; Boh. Bistrica 64 K; Bloke 40 K; Črnuče 77 K 10 v; Počrad 18 K 70 v; g. Skala 2 K; č. g. Sitar, župnik, Št. Gotard, 100 kron.

„Dobrodelnost“.

Dobrodelna pisarna v Ljubljani je pričela svoje delovanje dne 1. avgusta. Na to se opozarjajo vsi, ki žele potom nje kakega sveta ali pomoči iskati. Pisarna ima svoj prostor v Kolodvorski ulici št. 35. Pisarna daje pojasnila v vseh dobrodelnih zadevah, zlasti:

1. piše pisma vojnim ujetnikom;
2. poizveduje po pogrešanih vojaki;
3. daje invalidom nasvete ter jim dela prošnje v zadevah preskrbnin;
4. dela prošnje svojcem vpoklicanih vojakov za podpore;
5. vdovam in sirotam padlih vojakov daje istotako nasvete in dela prošnje;
6. kdor želi oddati kako siroto patronatu sv. Vincencija, naj se tudi oglasi v pisarni;
7. posreduje službe vsake vrste;
8. ljudje, ki se selijo iz kraja v kraj, se lahko obrnejo za potrebne nasvete in navodila.

Vsa ta dela izvršuje dobrodelna pisarna **brezplačno**. Le če se hoče kdo hvaležnega izkazati za storjeno uslugo s kakim darom, se dar sprejme. Opozarjajo se torej vsi, ki v navedenih zadevah potrebujejo kake pomoči, naj se obrnejo na dobrodelno pisarno, — ako namreč nimajo nikogar drugega, ki bi jim hotel v tem oziru pomagati.

Pletarska šola. S 1. oktobrom 1916 otvori društvo »Dobrodelnost« od države odobreno in podpirano pletarsko šolo, pred vsem za invalide. Prosilci, ki jih veseli pletarska obrt in ki hočejo pozneje pri tej obrti ostati, naj se prijavijo na Dobrodelno pisarno v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35.

Priporočila se vam torej:

1. da se v potrebi obračate na dobrodelno pisarno sami in svetujete to tudi drugim, ki so take pomoči potrebni.

2. da društvo »Dobrodelnost« tudi gmotno podpirate; kajti čim več bo prejelo podpore, tem več je bo moglo potrebnim nakloniti. — Marijina družba pri sv. Jakobu v Ljubljani je pristopila k društvu »Dobrodelnost« kot ustanovni član (vplačala 100 kron). To se priporočila v posnemo tudi drugim Marijinim družbam. Dobrodelnost je v teh časih najbolj času primerna čednost.

3. da stvari, ki jih ima v zalogi prodajalna »pri Domoljubu«, ki je v zvezi z »Dobrodelnostjo«, kupujete v tej prodajalni, ker s tem podpirate dobrodelnost. Za sedaj se prodajajo slamniki, krtače, nogavice, rokavice. Pozneje se vpeljejo tudi drugi predmeti.

LISTNICA.

Prednici s K. Pri Vas se govori, da hočejo dekleta opustiti družbene svetinje in trake ter si omisliti verižice in male moderne svetinje. Odgovor na to: Pri nekem velikem shodu družbenih vodnikov smo sklenili — in ta sklep še vedno velja — da naj nobena družba ne išče kakih posebnosti in ne vpe-ljuje verižic! Kakšne so pa »moderne« svetinje, to pa sploh ni znano. Premišlujte rajši, kako bi spremenile svoje srce po duhu Marijinem, ne pa svojih svetinj po modernem (posvetnem) duhu! — Č. g. M. »Apostolstvo molitve« je v Ljubljani pri oo. jezuitih. — Glede abstinence vemo, zakaj sempatje ne more nikamor naprej. Kaj hočemo! Zaenkrat treba potrpeti, če ne gre drugače. Vsaka dobra stvar ima zapreke. Upamo pa, da se bodo megle alkoholizma vedno bolj razpršile in bo svet vedno bolj prišel do spoznanja, da je pijanost »neumnost in zoper božjo voljo«, ne pa zdržnost. — V času teh vojnih zmed je kaj lahko mogoče, da se kako pismo kam zgubi. To je morda tudi vzrok, ako kake poslane stvari v »Bogoljubu« ne dobite.

»Družinska Pratika« za 1917 je že izšla.

Sprejemajo se samo pravilno in čedno pisani spisi.

Urejuje: **Janez Ev. Kalan.**

ali rjavi, ali črni, ali višnjevi škapulir; udom bratovščine žalostne Matere božje je treba poleg drugega moliti 7 očenašev in 7 češčena-marij za duše v vicah; g) udom Marijine družbe; h) udom družbe krščanskih družin; i) udom bratovščine svete Družine; j) udom bratovščine za duše v vicah; k) udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje; l) tretjerednikom kakor 4. dan. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

10. **Nedelja.** V Avstriji dobé z ozirom na praznik Marijinega imena, ki se obhaja 12. septembra, popolni odpustek vsi verniki, ki danes ali ta teden do vštete prihodnje nedelje prejmejo sv. zakramente, so pri sv. maši in molijo po namenu sv. očeta. Kdor torej hoče v nedeljo zadobiti odpustek, mora biti pri dveh sv. mašah, ker pri eni mora že itak biti.

13. **Sreda. Sv. Veronika.** Popolni odpustek tretjerednikom kakor 4. dan.

14. **Četrtek. Povišanje sv. križa.** Popolni odpustek: a) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; b) udom bratovščine sv. Družine.

15. **Petek. Mati božja sedem žalosti.** Popolni odpustek vsem vernikom tolikrat, kolikorokrat po prejemu sv. zakramentov obiščejo cerkev, v kateri je ustanovljena bratovščina žalostne Matere božje, ter v njej molijo po namenu sv. očeta. Kjer se zunanja slovesnost tega praznika obhaja naslednjo nedeljo, tam se ti odpustki zadobe 17. t. m. — Popolni odpustek udom bratovščine sv. Družine.

17. **Nedelja.** Glej 15. dan t. m.

18. **Ponedeljek. Sv. Jožef Ku-pertinski.** Popolni odpustek tretjerednikom kakor 4. dan.

24. **Nedelja, zadnja v mescu. Sv. Pacifik.** Popolni odpustek: a) vsem, ki trikrat na teden skupaj molijo sv. rožni venec; b) tretjerednikom kakor 4. dan.

27. **Sreda. Sv. Elzearij.** Popolni odpustek tretjerednikom kakor 4. dan.

29. **Petek. Sv. Mihael.** Popolni odpustek: a) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; b) udom bratovščine za duše v vicah; c) udom bratovščine sv. Družine; d) tretjerednikom kakor 4. dan.

Darovi.

Za **Apostolstvo sv. Cirila in Metoda:** Žup-nija Kropa 10 K 50 v.; Homec 48 K; M. Sajo-vice in M. Kavčič 1 K; župnija Predoslje 64 K; Voglje 6 K 6 v.; neimenovan po g. kaplanu Primarju 200 K; Hrenovice (Marijina družba) 35 K; Ljubno 32 K; Sela pri Kamniku 14 K 76 v.; Ovsiče 2 K; Prečina 40 K; Ambrus 260 K; Reteče 34 K; Črni vrh nad Polhovim Grad-cem 20 K 77 v.; Radomlje 12 K 4 v.; Mekinje

5 K; Trnovo 98 K; Javor 13 K 88 v.; ga. An-tonija Goričan zbrala 36 K 30 v. (venec); Pod-lipa 7 K 40 v.; Boštanj 50 K; Štanga 17 K; Gorenji Logatec 13 K 74 v.; Dol 18 K; Ko-menda 92 K; župni urad Begunje pri Cerknici 81 K; Mihael Saje, župnik v pok., Skaručina, 5 K.

Za **dobre namene.** Franciška Vidrih, Št. Vid pri Vipavi, 2 K; Marija Trost, Podraga, 2 K; Franciška Vode 50 K; Mihael Saje, župnik v pok., Skaručina, 5 K.

Za **vojaško-misijske namene.** Neimenovani 16 K; Saje Mihael, župnik v pok., Skaručina, 25 K.

Za **bolgarske misijone.** I. Lančič, Gor. Rad-gona (volilo po J. Tomažu Josovniču), 20 K.

Za **najpotrebnejše misijone.** Neimenovana oseba iz Smednika 20 K; neimenovani 2 K; Saje Mihael, župnik v pok., Skaručina, 10 K; Lizika Dijak, Ljutomer, 3 K.

Za **novomašnike v Bosni.** Jos. Gunčer, župnik, Šmihel nad Mozirjem, 8 K.

Za **odkup zamorčeka z imenom Marijan.** Neimenovani 30 K.

Za **»Dejanje sv. Detinstva«.** Mihael Saje, župnik v pok., Skaručina, 3 K.

Za **»Patronat sv. Vincencija«.** Mihael Saje, župnik v pok., Skaručina, 2 K.

izborne se je obnosilo za vojake v vojski in
opisih za vsakega kot najboljšee

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, glatu, lažnanci,
prsti, vratni in bolesti v hrbtni

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capiteli
sompoo.

Nadomestilo
je **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. — 20, 100, 200

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem lovu“,
Praga, I., Elizabetina cesta 4.

Dnevno raspošiljanje.

500 K

470

Vam plačam, ako Va-sih kurjih očes, bra-davic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi

Ria-Balsam. Cena lončku z jamstvenim pis-mom K 1½, 3 lončki K 4, 6 lončkov K 5½. Stotine zahvalnic in priznalic. **Potenje nog, rok odpravi Ita-prašek.** Cena 1½ K, 3 škatlje 3½ K. **KEMENY, Kaschau (Kassa) I.,** poštni predal 12/852, Ogrsko.

5 vinarjev

(za 1 dopisnico) Vas stane moj glavni cenik, ki se Vam doloži — na zahtevo brezplačno. —

Prva tovarna ur **JAN KONRAD**,
c. in kr. dvor. založnik Brůx št. 1556 (Češko.)

Nikel ali jeklene ure na sidro K 6—, 7—, 8—.
Vojno-spominske nikela ali jeklene ure K 11—,
K 12—; armadno radij. ure iz niklja ali jekla K 12—.
Masivne srebrne flokopf remont. ure s sidrom K 19—.
K 20—. Budilke, stenske in ure na stojalo v veliki
izberi po nizkih cenah; 3letno pismono jamstvo. Po-
šilja po povzetju. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Razširjajte „Boğoljuba“!

Bogata zaloga 546

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev

pri

Ivan Jax & sin

Ljubljana,

Dunajska cesta 17.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkviyo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8—1 in jih obrestuje po

➔ **4 1/2 %** ➔

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštna položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadrůžnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

Rezervni zakladi znašajo okroglo K 800.000—.

Stanje hranilnih vlog je bilo koncem l. 1915 23 milijonov kron.

Dnevnik:

„Slovenec“

stane po pošti prejemani:

Sobotna izdaja celoletno 7 kron.

celoletno	K 26—
polletno	„ 13—
četrletno	„ 6-50
mesečno	„ 2-20

KATOLISKA TISKARNA

V LJUBLJANI

sprejema v natisk vsakojake tiskovine od preproste do najfinejše izvršitve.